Absender: Parfilo Olga.
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Lager Pattheiser Köln-Ostheim Lagerführer

Добрий день дорогі родичі
Папа, мама і всі останні.
Не дожидаючі відповіді на ті
открітки, що я вам посила-
тиму открітку 28/VIII-43 р.
Папочка, чого ви не получаєте
від мене открітох я сама
не можу подскити. Папа
получили наші дівчата откри-
тки з дому 25/VIII-43 р. і я як подивила
в тих открітках знаю почерк
почерк і я знала, де дітись

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому: Parfilo Peter.

in: куди: куда: Rumtenc Gebit

Straße: Вулаця: Улица: Lebedin Kreis

Kreis: Повіт: Район: m-Woroschba dorf.

Dienstpostamt oder Gebiet: Область:

Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

і що робити. Тата, мені аж не віриться що ви не
получили від мене открыток, бо я чуть не кожний тиж-
день вам пишу, правда спочатку 2-3 місяці я не писа-
ла бо не було открыток, а здаєсь уже згубила счет
скільки вам писала і я вже думаю, що вас нема в
Вороніжі. Тата я декілька открыток написала в
Висторп до дядька Михайла, а відповіді теж не одер-
жую. Тата, якби ви знали як я дуже скучаю за
вами, що нема ні і минути що про вас не згадувала
Тата робота я на кухні робота не важка, поки що
не гола, їсти краще дають ніж тим дівчатам, що
роблять на фабриці. Тата находимо ми всі разом
Вороніжці в одному лагері. всі з германівки 8 дівчат
які їхали з нами і Мена Коваль, що жила коло
сільбуда. Ну з цим досвіданія осталось жива здорова
передаю всім привіт. Тата скорій дайте відповідь. Оц.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіть виразно і тільки на лініях! Пишіть ясно и только на линиях!

2

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Parfilo Olga

Lager Pattihausen
Köln-Ostheim
Lagerführer

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель: Рачкоменко Настя
Dresden-Dolzschen
Pesterwitzerstr. 11

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Україна

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Derkatsch Tetjana.

in:
куди:
куда: Дерках Тетяна

Straße:
Вулаця:
Улица: Holubiwka - Голубівка

Kreis:
Повіт:
Район: Stepiwka - Степівка

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Sumy - Сумы

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Stepiwka

Писано пущено 7/VIII-43 года.
Здравствуй моя дорогая сестро
Щойно передаю я тобі свої
сердечні привіт і твої дорогі
Матоньці і батьку тоді скажи.
Дорога моя сестро Тоня я
тепер живи здорова но жисть
моя не висока робимо на заводі
і тим даютъ тоді ми і дивим
я знаю сестро уже писала що
спитаєш свого батьонки жного
що він і ів як був у чужі сторони.

Сестро моя родина чі нам прийдеться із твойого бачитися
чі ні ніба з своїми родинами ох Ганно я просто не можу
уже далі переносить що хто остався дома що більши
сестра Поля куда не зарвися і дома і на роботу щоб не
оставатися з людьми бо більш нікому хліба заробляють одна ох
я тут, а тамма і братік Вася дома страдають ви-
годувів батьки нас, а його нікому на старість і доглянуть
ох Ганно лучше я малого умерла ніж ся не мучилась
і жить такі і про дом думаєш що хто там остався.
Ну якось Ганно все перенесеш хива буду що скоро прийду
що ещо буде згадувить мало пропомне, а багато гуши
горя за 17 літ з маленку світа не бачила і не бачить
нема і суроготь глаза. Ну кацьому кончаю писать
а серце жиле вас увидать ох тяжко важко мені
жить без рідного роду. Ну Ганно поки досвідан
кану твою пуквую руку і цилую тебе в сто. Шуканет

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Deutschland.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Parchomenko Nastja

Ostarbeiterlager

Ort:
Dölzschen-Dresden

Pesterwitzer Straße Nr. 1

Ukraina

Absender: Parchomenko Nadiy
Надавець:
Отправитель: Dresden-Dolzschen
Petersoitzerstr. 11

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6 6
DRESDEN
8.45
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Parchomenko Andriy

in:
куди:
куда:
Straße: Пархоменко Андрій
Вулаця:
Улица: Мачигівка-Мартівка
Kreis:
Повіт: Стерніївка-Штетівка
Район:
Dienstpost-
amt oder Sumy - Сумы
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: Стерніївка
Уряд праці:
Бюро труда:

Письмо пущено 7/III-43 года.
Здравствуйте мої дорогії родителі Папаша, сестри Поля брать Вася і племінник Поля.
Зпередвих строках свого письма я вам сообщаю, що я поки жива здорова но жисть моя пінятн минутная моисе и з вами родителі розпрощалась навсігда і больше любуть неприведеться бачить нікто уе умієбі жилов ялми з вами вам здоровою жили.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

І хочу я вам передать свой горячий привет од свого щирого серця, яке вже скоро засохне із досади чи із горя, і передайте свой привет сестрі Пані племінниці Панашці невістці Ясні племінниці Вірі, Галі Зоні і свасі Явдосі а тамі дерпачівським свакам Панаша, Поля, Вася прошу я вас непоскубьте об мені живи буду незабуду вас ніколи і я вас кажду минуту і з голови не выкину бо тільки і надії що сможеть когда вернуся то до вас бо мені більш нема родного уголка як у рідного батьки тілоки жебо мені хліб заробля там як усі больні що я думаю коч я і вернуся то що я буду робить. і куда я свою головоньку приклоню. Панаша свой родной як мені хочеться увидить вас хоч перед смертю бо забуть нам жить з вами недоведеться ви больні чи ще тоскуєте за мною чи плачете бросьте я жениюсь тоскувить бо нічого непособеньте раз судьба такая. Ну пока до свідання умираю я ваш сестричка Панаша і братіки.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Deutschland.

6

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Parchomenko Nastja.

Ostarbeiterlager

Ort:
Lagerort
Firma
Stempel

Dölzschen-Dresden

Pesterwitzer Straße Nr. 1

Parchomenko Wasil

Absender:

bei Adolf Schmidt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Waston Ausbau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Kreis Greifenhagen

Deutschland.

3652

7

Postkarte

12 12

DEUTSCHES REICH

Ukraina

Parchomenko Marfina

Statt Korolowez

Kreis Sumskaja

Dorf Lesnja

VII

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Писмо 1943р 22 Августа Добрий день дорогая Жена и
доч таня вопервых строках мого писма соб-
щаю що я получив 22 августа открытку за котору очен
бгагодарю передавай привіть матери гали вані
пети васи шури Жарусе тоне и тітыци
Евдосуи онюти натксуи но и близких суси
дам Кацу деду Жегру михайловичу и корешки
и вані но все недов но тычки и плохо що
кубанка нема брюки пинжак лячки я достав
собі но тычки не вагнуе не чого не поделаеш не
та одна така навыти березни дывчину хоч
забагатеи доней но стеи досвидан отане
жів зорив того Вабы ожидаю но тычки
пыши чаще открытки не забувай
Мой день коли я получив отрытку то ради
а коли почитав то вже серце за шумило
Василь Тораненко

Absender: Porchomenko W.
Надавець:
Отправитель: Lager: Bonn-Süd 474. Rheinland

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ukraine.

8

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

JENSCH
27.8.43-11
a

An: Кому: Porchomenko
in: куди: куда: Stadt Sumy
Straße: Вулаця: Улица: Paliczowska Nr. 13
Kreis: Повіт: Район: Sumskaja
Dienstpostamt oder Gebiet: Область: Sumskaja
Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда: Sumer Arbeitsamt.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Пущено письмо 26/III 43г. Здраствуйте мої родітелі во первим долгом моего письма я сообщаю отом что я жив і здоров чего і вам желаю Мама я ваше письмо получив 21/III 43. 12 ч днв за которое очень благадарю узнал как ви живёте Мама випишите что получаєте деньги за мінє а некакисам скільки. Мама я зараз работаю на остаром месті у месті сльонькои. получаю я деньги у месяць 40-45м. одетиїя хорошо. работаю в стецовки-та на вегодной костюм тухлі. годують нас хорошо дають 400гр хлеба на день масло два рази в нидельльо ото кажний день колбаса. Вася ти напишиш всеї рукои письмо. чтоби я знал что я читаю письмо от своего брата. Я ездил у другой горот. гулять і повстречались с Вітькам Оніщенкам который нашои вулиці жив. коло засумськои речьки стем. Досвіданів передавой привет всем родним і знакомим. Пархоменко В.

9

Absender:
Надавець:
Отправитель: Parchomenko
Kulikowska №13.
Stadt. Sumy

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

Deutschland

An, Кому: Parchomenko W
474.

Lager: Jülich-Süd
Rheinland

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Parchomenko Anna

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

лист пишу 23 серпня 1943 р.
Я маю од вашой донечки
Дані здоровуйти мой
родні мама і братики гриша
і Витя і бачу вами прави
руки і шлю до свого
ми забуваймого слова
і тілько без кінця раз
і желаю вам всего най
кращого вашой старой жизні
без мени мама я вельмо
і желаю тобі вас спомнано
що ва мам остались самі
старенькі тай трохи самі
родіти мама
а дужи мама

Postkarte
mit Antwortkarte

Zurück

Parchomenko Sharja

~~Dorf~~ Markiwka - Markiwka

Kr. Stepiwka - Шменівка

~~Sumy~~ - Сумы

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

VII

Ukraina.

10

6 6 DEUTSCHES REICH

24.8.43.-12

журує за вами мамочка моя рідненька та мілого
я можу зробити маленько аби мені крила та-та
соловйови очі то прилітала я до вас тиленької ночі
тай сіла на тому вікнці де ви сідйти та все
мене виглядіти ну мама ни журуйа можи скоро
побачимо мамо зойти город я прийду йети мамо
я вам повдомлю що я уже вийшо тра отмуртаи
полмоа закоторй я вам благадру що ви приеми
ни засле прну і низасувайти мне а я ва ми
заруду тиноли поки і жива буду ну шамо ле вам
повдомлю що я взнала про мафушу то вона жило
в жазйма ну жила ва сами знай як помрмо живу
ну ув прийшла на завод ну низнайм на які
то опсуват всого нибуду дас бог вернимое додому
питать розкажем як кому жило а типер кому
ердечні і пердю вашеві листо
шарфута бані і пердь
мами і
вени і

Absender: Parchomenko Maria

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Deutschland

11

Postkarte

(Antwortkarte)

Parchomenko Anna

Dresden - Dölzschen

Pesterwitzer Str. N 1.

Ostarbeiterlager.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Dmitro Parchomenko
Надавець:
Отправитель: (bei Angas A Kele
Pruz - Laslikow. Post
Gross - Labow
Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Krs. Naugard
Pr. Pommerland

Лист написан 5 вересня
Листо від вашого сина
Митра. добрий день,
вітаю як получили
мою одкритку і пишу
вам надіюсь
вам привіт і бажа
ю вам всього наш
ого у вашій дальш
ому житті і щастя. і
щастя і тишини.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду пра
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Кому: Parchomenko Hortyna
Ukraina

куди:
куда:
Straße: dorf Semeniwka
Вулаця:
Улица:
Kreis: Lipowa-Dolina
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumska
Область:
Arbeitsamt: Romen
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіть ясно і тільки на лініях! Пишіть ясно и только на линиях!

З вами Ф. І. Кані Ф. і всім остальним моїм
родним. Ну а тепер я вам опишу про
свого жиз я живу мамаша і работаю
у хазяїна в хазяїн багатий 10 штук скот
-ту і 2 коний і 3 штук свинеи і 10 штук овец
і гуси і утина і курей так що їх ніхто
нерахував остаюся моя жиз. живу добре
харашо для самого кажнога хороший
пуховик тілки і того що розаму хотя
я живу на хуторі у виділю хозяну до Анечка
Дмитровича і Захарко Р. і тамі общим
їх 5 душ. із свого сила. Тацаму кончаю писать
і ще раз пріздаю свій скучний привет
пішіт свої новості жиз і хазяйуйте
а приїду пишіт. ответь бо я жду
не серцем що так нагано пишав Марія Ф.

13

Absender: Horpina Parchomenko
Надавець:
Отправитель: Dorf Semeniwka
Kreis Lipowa-Dolina
Gebiet Sumska

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Dmitro Parchomenko
bei Angas A Kel[illegible] Prus-Leslikow Post Gross-Labow
Kreis Naugard

Ort: Pommerland
Lager- oder Firmen-Stempel

14

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ромко Ніна Козимо.

Ленпрасу Олтік

Зуриходоренісь.....

Лері Семенурра

Postkarte

Село Семенівка

Л-Долинський район

Dolinska

Пархоменко. Надежда.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

20/VII-43 року.

Доброго здоровʼя дорогий Мусяк Ванʼ!
Шлю тобі сердечний привіт і бажаю найкращого тобі життя. Ми живемо поки нічого, все благополучно, живі й здорові. Вам дозвіл закоможе поросят на двох із Чорною Наталкою. У нас поділили колгосп на одноосібні господарства, а інвентар на 10 дворів, бо на кожен двір не вистачає. У моєму десятку Повєтий, дід Сергій, Фоменко Б., Тилити обидва, Грицько Голодний, Чернець Опанас, Степанко (Семенов), Явдохимиха і Я. Живи ще не почалися.
Не знаю як буде хто мені коштимі допомагатимі. Огородина хороша, хліба теж хороші. Більш нових немає. Передають привіт і діти, і родичі та сусіди. Остаюсь живі й здорова хай й тобі бажаю. Горяченько надежа.

Absender: Katerynu Pereheomenko

Osterbeider Lager am Leoker

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

berg Langenberg Rhld

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытка пущена 19 липня

добрий день всім сестрам

і брату невістки і зятю

і вашим дітям я пока

жива і здорова передаю

свій горячий привіт

всім своїм родним

сестрам і брату його

жінки і зятям

Faßt Kohlenklau!

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß und spart mit Kohle, Strom und Gas

Postkarte

GEBRO... Wi. b. Sa...

Розі über Sumy

Вышня Шпанье

В.-Сыровадне

Milanija Шпанья

Dorf. wechnja syrowat ka

Stat Sumy

Generalkomisar Kiew

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ukraina

дорогі сестри і дорогий брат і всі останні родичі
сознайте мої одинокі як я тут живу сиж
надальні чужі сторонні і от вас не получаю
нічого чи ви там живі чи вже немає як я
з малих літ остався сиротою і тепер неч
прийшлося з вами ростатся

сестрі пишіт мені откритки

может я вас уже не побачу то напишіть
хоть письмо пишіть про все як там у вас
сестро Аня подивись на мене на карточ
ку тай засуди що я єст тут одна
нога писать кончаю мама болеча пишіть
ответ описуйте хто дома його нема
с цим досвіданія жму кріпко всем праву руку
целую всех безщотно раз с прівето Вдовас
ваша сестра Бержоменко Катя
роділо на сторо... літі досвідання всі мої родитилі

Torenlen

16

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Faßt Kohlenklau!

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß und spart mit Kohle, Strom und Gas

Postkarte

Katja Parchomenko

Ostarbeiter-Lager

„Am Looker Berg"

Langenberg Rhld.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

17

Absender: Marija Parchomenko
Надавець:
Отправитель: bei Mendibauer
D. Samenki Z kr. Leobschitz

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Пущено цього листа
Лист від вашої дочки Мані
до своїх родичів. Здраствуйте
мої рідні папаша, мамоша
сес. катя і братіг Коля передаю
я вам всім по низкому
поклону і цілую я вас безмежно
раз хог кріз бомагу. Терпе
ніж писать листа я вам
сообщаю що я пока жива
здорова гого і вам бажаю

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

in Ukraine

An, Кому: Mutrofan

in:
куди: Parchomenko
куда:
Straße:
Вулаця: Chominzu
Улица:
Kreis:
Повіт: Ulinik
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumy
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці: Romni.
Бюро труда:

LEOBSCHÜTZ
14.9.44-19
DEUTSCHES REICH

всього найкращого на білому світі. Я вашу одкритку
получила закотору огень і огень дякую за поздоровлення
получила 9-IV-43 р. а писана низнаю бо
число непоставлене. Ви пишете що получили від
мене картоску то лише посилали разом я вже
висилала вам дві картоски. Жизь моя постарому
сигас молотимо скоро будемо картошку
брать. Ви пишете що висилали 2 одкритоск
мені то я усі і получила. Тепер напишіть
чим дівчат побрацували що вони повертались
опишіть як вам живеться мені харчів хвата
но як іздумаю про вас то ні їсти ні питься
но і работи теж необберреш. Ну і зчим
досвідання остаюся пока жива здорова гого
і вам бажаю. передавай то поклон усім
взагалі і різним дівчатам ну і получили.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіть виразно і тільки на лініях! Пишіть ясно и только на линиях!

18

Absender: Mutzofan Parchomenko
Надавець:
Отправитель: D. Chomínzu
Kr. Glint K. Gebeit Kemmu
Arbeitsbehorde Bonnu

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Marifa Parchomenko
bei Neugibauer D. Tauerwitz

Ort: Kr. Leobschitz O/S
Lager- oder Firmen-Stempel

Deutschland

3662 Україна 19

Absender/
Надавець:
Отправитель: Рачкотенко Анна
Dresden-Doberzehen
Резгечшівзек
Sze. № 7.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

An, Кому: Рачкотенко Анна

in:
куди:
куда: Харжоменко Анна

Straße:
Вулаця:
Улица: Мачкіївка-Маркіївка

Kreis:
Повіт:
Район: Керіївка - Штепівка

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Ситту - Сумси

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Керіївка

VII

Открытка писана 10/VIII/1943 г.
открытка одізвесної вашої довиці до своєї невістки здраствуйте дорогі мої родителі невісточко і племінники Миша Пісня передаю я вам свій чисто сердечний привет і собщаю я вам що я поки жива і здорова нужисть наша ни годова а п'яти минутна ~~при~~ приїдеця побачитися чиможе вже навсегда попрощатися двами. дорогімої родителі я одвак ще я одній открытки не получала до своднішнього дня

чи ви промене вже й забули Галю Катючка получила іздалу
дві открітки а я кідні дорогі мої родичі я дуже скучаю за вами
за своїми рідненькими пилнятами Мишою та тонею як здумаю
як я виїхала тоня вже встала а миша ще слов не могу серце
не забуся сльозами залюся нунемогу забуть провас низною Галю
чиви так промене думаєте галочко хоч би ще раз вас побачить
прийшлося нунічого осиві будем то будем бачитись з вами Галю
тепер я вам повідомляю що я роблю наза воді робота важка
й грязна Галю почи одроблю 12 часів так сто потів виїде їдмне
тепер опишу які унас новості за 3 місяців у нашому лагері умерла
ізвестівши подруга наша боліла вона 2 місяці сковом харашо
і тепер галочко умерла моя сестричка тоня вона з самого
разу як приїхала боліла і умерла мені як прислала і дівчата
открітку я не можу перенивать таких моментів як би я знала
що так прийдеця я б луче на донбасі пропала із голоду чим я тут
страдаю і незнаю чи довго прийдеця тут страдат. Пишу Марі

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши ясно и только на линиях!

20

Absender:
Надавець:
Отправитель: Рачкотенко Анна
Дочк. Маркіївка
Р-он. Ізюмська.
Чер. Сумщ.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Рачкотенко Марія
Dresden - Döbzschen

Ort: Pestalozzistr. 81
Lager- oder Firmen-Stempel: Ostarbeiterlager

Absender: Parchomenko m.
Schöfel über
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Kreis Komotau
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Sudetenland

Здрастуйте дорогие родители.
Пишу, можно дорогие
Сообщить Дуня. говорит день
и ми вечир дорогие родители
пишу до вас вам известна
дочка мам. и передаю вам
свой полный привет з далекого
заподдненого края и пишем вам
нейкрепкого здоровья
дорогие родители я вам пишу
уже 5ть. лейц. и 3ри. начали
но пешего чи вы получили
чи ни давим
нашим

Postkarte
mit Antwortkarte

Sumsko oblast
Lebedinsko r-na
dorch Worogenba
f-n Rodwaliwsk.
Parchomenko jehm.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

дівчатам адже тілько лише та поле кілька чи вам моя
Краще що я виїхала що и листа нехочте написать
я хочби дождалася з рідного краю пру слов і тоб мені
було лепше мамо го любо як мені хочеся все побачить
обо ноч одно словечко одвас дождатися бо мені
здається, що я вже вас тілько год небачила а ти дорогая
сестрочко мабуть про мене забула хочби ти написала
пару слов до мене чи я вже тепер нечасто що у пісмо
чині немає чи ви вже ожидаєтся що я ваша доча
дорогая мамочко і таточко и сестричка и братики и невеся
і мої дорогі родині племяші - зиночко доченько и мишечка
як мені сильно хочеся бачить вас дрібним стом зиму
тоді забуду як сновоче гак дитина душу. дорогі родичі
я вам о пишу коротенько. Свого жизнь. я живу зчас очень хо
роботи мало о 5 до 8 м. работаю уходіна мало 8 пор. 12 сьо
2. пок. стаком. Всего дрібного без счоту і єти зміне
зеть хорошо по робота од зорі і до зорі. получаю 20 мар. на місяць
неділю лишнило по до обід роблю а опоудні нічого
що я роблю мамуся до обід роблю а опоудні нічого
напишуся у мені то по обід нагоблю тобі вільна
передаю вам родичі. хочеш очно на одно іворіті. тілько
а поліпшу родичі. Щоб мізенько прийшлі і мені
дрібні родичі

Absender: .....

.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

.....

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Hein Heinen

Schögel 56 Kres

Komotau Sudetenland.

Porenomuro marija

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

23

Absender: Nastja Parchomenko
Надавець:
Отправитель: Dresden-A 20
Elsa-Brandström-Str. 15
bei Direktor Hoffmann

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Привіт рідній Україні з
чужого і далекого краю-Нім.
Добрий день моя рідна і ні-
коли незабутня тьотя Марусяи
сестричка Дуня ф. Марусяи
бабушка Уляна. Поперше при-
мітъ від мене далекосторон-
ній сиротський привіт і кай-
кращі побажання у Вашім пи-
ті. За одержану мною від вас
відкритку я Вам дуже і дуже
дякую і спішу дать відповідь.

Ukraine

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

NIERSEDLITZ ISACHSEN
20.9.43.-19

An, Кому: Mirotschatschenko Marija

in:
куди: Dorf. Lokntja
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis: Kroleweez.
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder Sumtsi.
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Писали ви 10 серпня я получила 15 вересня. Увідомляю що я поки ще
жива і здорова. Живу по-маленькому. Поки що гола і не боса. Попередню
не писала я Ваше теж получила и також її всі хто мені писав.
Свати мої ніяк не дізнаю де. Наверно адрес змінив тому і не-
правильний. Да! Ви вспоминаєте мо кому про моє то я Вам
дуже дякую і прошу не забувайте, відвідуйте мене хоч
думками, я Вас ніколи не забуду, вспоминаю як дні так і
ночі, ляжу і вбачаю ваші чорні очі. А що як ви приїдете
то думаю певно це правда що я бачила, а може дасть Бог, що
побачу. І так на цьому кінчаю. Писати більш нема де. Хрищенка
Вася Н. оказався у Берліні. Нагайо дорогої молоді для нашої країни
не дісталися хорошого життя і тепер живуть соді і нічого їм не треба так
як костюковських дядько Вас. Остаюсь жива і здорова. Коротко пишу
Ваші рідні і коротко кілько вас всіх: тато, мама, Марусю, Ол. і бабу. Чекаю
привіт у розмаїтом і тоніцем папиці, мамиці і дітей, Галі, Маші, Шурі і
бабуці, тоді ціду бабі, привіт моїм друзям які остались дома
с привітом! Настя Шиковська Напишіть 15 вересня 1943 р.

24

Absender: Mirotschnizenko Marija
Надавець:
Отправитель: Dorf - Lokrnja
Kreis: Krolewetzki
Gebiet: Sumskaja.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Nastja Parchomenko
bei Direktor Hoffmann

Ort: Dresden-A 20
Lager- oder Firmen-Stempel Elsa-Brandström-Str. 15

Absender:
Надавець:
Отправитель: Parchomenko Petro

Пархоменко Петро

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

с. Мисаровка

1) Пархоменко Петро

1901 року народж.

2/VII-43 4 члени сім'ї

2) Пархоменко Гавриїл

1892 р.

29/VII-4 3 члени сім'ї

Выїхали:

1) Пархоменко

2) Пархо

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і району пращ писати латиськими буквами
Район, область и бюро труда писать латыськими буквами

25

REICHSBAHN

DEUTSCHES REICH

An, Кому: Michailow Josef

Куди:
куда:
Шляхе:
Вулаця:
Улица:
Kreis: Chotinskij
Повіт:
Район:
Dienstpost-amt oder Gebiet: Sumsna
Область:
Arbeitsamt: Sumsie
Уряд праці:
Бюро труда:

(Ukraina)

№ 4834

Пархоменко Петр

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

и недумая бить, нас тут находится писарей 24 человек
Гаврило Панкар Андрей и трои данные, Купой дагой
и неумрем и неожеври ли, дохав нашесто благо
получно, работаю уже нашести 2 недели, а пока
были в путешествовали пока доехали в Германию
ну а видится ненавесно когда увидимся. прошу
Я вас Матрона и дети пишите как вы живете и
где живете, а самое главно гинаш хаты
погорели нам нет и что вы кушаете, и посе
ли ли огород и что у вас долго расхиляное
еще те мужицкие повудрали отнас
Петр А. прошу Я тебя не откладуй моему сообщ
ву просби, прошу почему этоместо врутит
нашим разговорам, мало Я вам уцем прим
привет! до свидания жду ответ 18/IV 43 года

Schönpeterl über Berlin-Dahlem

Absender Russenlager № 8 B. (238)

Passaga Yuriino

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

забували памяте и писали
ми ні письма ну я вашу
открытку получила за кото
ру я вам дякую и дуже ва
м дякую щовей мині прои
сам повоєні ну прошу я
вас передайте привет у
сім родним и товаришка
м моїм ну застаюся жива
из дерева того и вам желаю
и зєім и девідця писала
Марусе из картошівкі Криво
руска передав
Я вам пришет и передай
те привет малажкі
и жени приветик от Марусі

Der Luftschutz
braucht dringend den Fernsprecher nach Luftangriffen.
Denken Sie daran!
Privatgespräche!

Passaga Екатерина

Postkarte

Украина

с. Грузское

Кролевецкого р-на

Passaga Peter

Sumskoj Kibit

Schat Krolewez

Dorf Ukrzkoe

Сумской области

Кролевецкого района

село Грузское хутор Пасаги

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Пасаги Петер.

DEUTSCHES REICH

6 6

SCHÖNEFELD (BERLIN-GF.D.) 17.8.43

Привет 1943го 15го серпня [illegible] ерада Берліна от Пасаєм
Кваті дорвойх родних и наев[illegible]ю рідну украйну за
якою я скучаю и неможу [illegible]ть добрата Петі и
невісткі Марусі и также дорвого рідного батька що
я кроного день и ніч думаю щояк він там живе и
Кадби вин був живий пока я вернуся ато я дуже
скучаю и часто плачу щоя така нещаслива уродила
дома була сирота и туда так само и зевого села
попала я сама тоя братік Петя дуже скучаю поваш
усім и прошу я вас щоб ви не обижали батька
ато він тоже нещасни такі як и я скілько живе
стілько и мучить його Мачуха щоя живу из
хуторськіми дівчатами жи ву улагері и рабло
на фабрикі получаю як коли посередньому 50 марок
уміяць ну акормлять два рази на день уранці
суп и трнета грам хліба и кав смаса трохі а коли
ковбаси а у вечері суп оце так нас нормлять ну а
щоя заробляю то усе проїдаю ну я уже трохі
привикла то дорівчать и дароботи то нетак уже
скучно як було ну я вас прошу щоб ви не

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ostarbeiter-Lager
Heyingen (Westfalen)
Lagerpikto
75

Открытка 1 IX-43 г.
Здраствуйте многоуважаемые
родители. Привет вам из
далекой германии от вашей
дочери Марии Николаевны!!!
Во первых строках своего
письма я хочу сообщить что
я нахожуся жива и здорова
того ж вам желаю всего
хорошего. Дорогие родители

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому: Розенко Адачко
in:
куди: Украіна
куда:
Straße:
Вулаця: Роченон
Улица:
Kreis:
Повіт: Середино-Буда
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Сумми
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Сколько я вам писем не пишу но ответу не получаю. Или вы не получаете их. Дорогая мамочка каждый день я умываюсь слезой как вспомню свою горькую жизнь. Дорогие родные несудилось нам что мы расстанемся на такое долгое время за тысячи километров. Пишите свои новости что нам у вас есть. Все ли вы живые как живей моя маленка сестрочка Катя. чем вы сейчас занимаетесь. Мамочка плачу опять и скитеся мне что я нахожуся дома вместе с вами прощуся а я в Германию и обольюсь я слезами. Мамочка одетая и обутая у меня есть учно но только вспомню что я уже доживаю год и наступит зима то как нам ее пережить. Дорогие родные увижусь я вас или нет. Дорогие родные прошло лето и мы не покушали ничего из городины а только вспомню как было дома. Писать мною но нельзя вулаги. с тем довыдуш

Ваша дочь Мария Николаевна

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pasenko Marija Nina
Ostarbeiter Lager
Kneutingen (Westmark)
Lager Viktor.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Ostarbeiter-Lager
Hayingen (Westmark)
Lager Viktor

29

Absender:
Надавець:
Отправитель: Bessonitschenko Vassili

Gemeinschaftslager 7
Jena
In der Oberaue

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Большая открытка 30-6-43
Открытка от известного
Сонного племянника
Василия Бессонитченко.
Дорогие родные Дядя
Тетя и тетя Евдокия
Передаю я вам от
всей своей души
свой привет и привет
от вашей дочки Марии
Во первых строках

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

JENA 1.7.43

6 6 DEUTSCHES REICH

An, Кому: Solomia Petz
in: куди: куда: Selo Golinka
Straße: Вулаця: Улица: Post Jaroschinka
Kreis: Повіт: Район: Raion Glinxkoi
Dienstpostamt oder Gebiet: Область: oblast Tscherniganer
Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Моей открытки я вам спешу сообщить
что я жив и здоров и так же ваша
дочь Мария. Мы с ней находимся в
Германии живем мы с ней в разных
концах переписываемся с ней письмами
Выехали мы с ней из Ростова 1го октября
1942 года. Дорогие тетя и дядя я вам писал
открытки на угад потому что не знал
адреса. а теперь я узнал ваш адрес
и пишу вам открытку живем мы
с ней вы наверное сами догадываетесь
что хорошо. Живем в бараках работаем
на фабрике а Мария в пожарной команде.
Ну дорогие родные пишите письма. Если вы
примете мне ответ я тогда напишу вам больше
Пока Досвидание живу вас крепко пра крепко правую

30

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Gemeinschaftslager 7
Jena
In der Oberaue

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

31

Absender:
Надавець:
Отправитель: Тамарі Разіфкіної

UR m A/D

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Bremen Hirschke Kreyenstrasse 2

Добрый день родные и родственники письмо и открытку я получила за что премного благодарна. Я посылаю открытки на ваш фотокарточки: Вам, Бровкиным и Быковой А.Т. но от них нет вести

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

An, Кому: Прокофій Разіфкіну

in:
куди:
куда: Putiwl Ukraina

Straße:
Вулаця: Tjaznaja 37 a

Улица:

Kreis:
Повіт: Putiwlskij

Район:

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumy

Arbeitsamt:
Уряд праці: -

Бюро труда:

Оля сходи к Бровкиным и напишиш т.к. они неграмотны. Значит Леня уже в Германии по Вашему его неосторечено и их город от Ульма далеко. Пришли мне Нимцем адрес. За Леня небеспокойтесь мне очень хорошо, фанаем всего.
Он пишет нельзя извуки – о как я хотелсь его видеть и поговорить с ним. Я попрошу Васи и Бровкиных сохранять мой вещи. Как здоровье бабушки и дедушки. Как поживают все тети и дяди? Здесь ли ли Вы огород, какое хозяйство. А пока будьте живы и здоровы целую Вас бесчетно раз и мою жену закрытки всем. Пишите чаще нележитесь.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши красиво и только на линиях!

Absender:
Надавець:
Отправитель: Prokofii Fasiwkina
Sutiwl Ukraina
Wjaznaja 37 a
Zimmy

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

32.

An, Кому: Tamari
Fasiwkinoi
Ulm a/D
Bruem Hirzehle
Ort: Kraftengasse 2
Lager- oder Firmen-Stempel

33

Absender: Tamari Pasiwkinot
Надавець:
Отправитель: Ulm a/D
Brauen Hirschle

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Krapfengasse 2

Добрый день дорогие родные и родственники я пока жива и здорова чего и Вам желаю всего, всего хорошего. Да я получила от Вас два письма и открытку за что премного благодарю. Да значит Меня тоже в Германии?

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

6 6 DEUTSCHES REICH

ULM (DONAU) 15.9.43 20

An, Кому: Prokofii Pasiwkinu

in: куди: куда: Putiwll Ukraina

Straße: Вулаця: Улица: Tjagnaja 37a

Kreis: Повіт: Район: Putiwlzkii

Dienstpostamt oder Gebiet: Область: Sumy

Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

Если есть уже адрес сейчас-же напишите
от Нины и ничего не беспокойся начини-
ая ее адрес. Оля напиши пожалуйста
что с Бравенными! Я посылаю им
открытки но получила только одну и то
пишет Зая, посылку не будет и Ея вещи
не забери Вы там много я одна
ток что и Оля и тебе попрошу побеспо-
коиться о моих вещах. Ну я Вам
писала что мне предстоит - хорошо
Я крепко соскучилась за родными и
родственниками ну ничего живы
будем увидемся. Всего хорошего.
Привет всем родственникам. Ваш поми-
вагем Женя? 15-9-43 г.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши красиво и только на линиях!

Absender: Prokofii Pasiwkinu
Надавець:
Отправитель: Putiwll Ukraina
Tjasnaja 37a
Sumy

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

34

An, Кому: Tamari Pasiwkinoï
Ulm a/D
Bramen Hirschle

Ort: Krapfengasse 2
Lager- oder
Firmen-
Stempel

35

Absender: Tamarі Puziwkinoї
Надавець:
Отправитель: Ulm a/D
Braun Hirschee
Krapfengasse 2
Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ab

Добрый день дорогие
Бабушка, Дедушка
Дуся и Галочка, я
пишу письмо и сообщаю
что у Вас нормально
я не знаю что бы
это значило я
получила открытку
которую пишет
Рыжка, а от Вас

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH
ULM/DONAU
15.9.43.

An, Кому: Dmitru Bortkiwu
in:
куди: Putiwll Ukraina
куда:
Straße:
Вулаця: Agnaziewskaja 6
Улица:
Kreis:
Повіт: Putiwlskii
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumy
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишу ясно и только на линиях!

15-2-43 г.

Дуся я попрошу тебя сделать ведь это нетрудно. Целую всех Вас. Ваша

Как получите мои и отвечайте

привет тете Жене и ее семье

всего вам наилучшего.

небеспокойтесь. А пока всего

мне хорошо и сыт что и чем

мой пакет. Ну я пишала что

шинели шерсти и в ней выйдуть

подшить чтоб нетолма

нужну вещи пока я сам а

дедушка я попрошу Вовы сохранить

нибудь, разве Дуся мне трудно

нибудь? Дорогие бабушка и

36

Absender: Dmitru Browkina
Надавець:
Отправитель: Putiwll Ukraina
Afanasiewskaja 6
Sumy

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому Tamari Bazinskaia
Ulm a/D
Frauen Hirschle

Ort: Frauengasse 2
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Pasichnik Olga
Надавець:
Отправитель:

Rb Wohnlager
des RAW Chemnitz
Gastst Exerzierplatz
Vitzthumstr 80
Tel. 44488

Lagerstempel mit genauer postalischer Anschrift

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

6 6
ANT
4.8.47
-21
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Pasichnik Marko

in:
куди:
куда:
Straße: Orlovolotska
Вулаця:
Улица:
Kreis: Sterotska
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumska
Область:
Arbeitsamt: Ukraina
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

VII

8897

Письмо получив 4-ий-изроку.
Добрий день дорогіє родителі Папаша, мамаша, Женічка, бабуся, дядя, тьотя, тетя, Оля і всі далекі і близькі родичі і сусіди. Перш ніж тебе Вам листа дозвольте мені передати низенький привет і здоровий поцілуй і пристаю Ваші ручки. Мамаша! жизнь моя покищо нічого, покищо живу. Дорогіє родителі Ви на мене обижаєтеся, що я до Вас не пишу листів.

Мої родичі я пишу кожиночку вам і до всіх родичів, а до вас сам
більше ну од Вас всього получила 6 открыток. Ну нічого
дорогенькі кайсь десь все вернуся на рідну Україну в рідне село
до своїх родних, від яких я бічав в далекі сторони. Мамаша годуєте
так як і годували, одяга вся моя на горку ще не давали і не купували.
Дорогенькі мої родичі прошу Вас описати всі новоті, хоч де рідній
я Вас вчала что прійшов в Германію нас не всіх ну знаю. Так що
я з тією Галією тепер буду свідуваться, то ж я вперво вчала бу
дрет. Ну навіти родичі коли вчала що прійшли вони в германію
так у мене чуть серце не розірвалось, а тим шурмо що мій
дорогим родителям буде мкуще, тому що я сама в пут буду.
Стоїш за станком а все думаю ми найнеприємне свідомо
тілами і розпитаїш як ви проживали без мене знідаців.
Мамаша, папаточка, Женічка прошу Вас щоб Ви на мене не
обивали свого здоровя. Берегіть поки я прійду і Вас побачу. Ой! Скучила
Мамаша пишіть мого в слідуці забрали, вибили все-все. Тепірпа
що пишу, а строчок не бачу. Цілуваю Вас всім-всім привет
а я нічого самий низкий і щиро кріпко. Привет т. В. Н. Н. Г.
Женічка братозок скучив. Пишіть! Тепер здоровіх, папочка
целуваю мої дорогенькі.

Durch Druck und Schrift | Пишіть ясно и только чернилами!
Schreiben u. auf der Linie schreiben! | Пишіть вирівно! | Пишіть на лініях

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pasiehnik Olga

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Rb Wohnlager
~~des RAW Chemnitz 12~~
Gastst Exerzierplatz
Vitzthumstr 80
Tel 44488

8897.

39

Absender: Panchnik Olja
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Rb Wohnlager
des RAW Chemnitz 12
Gastst Exerzierplatz
Vitzthumstr 80
Tel 44488

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

CHEMNITZ 9.8.43. 17-18
6 6
DEUTSCHES REICH
12

An, Кому: Panchnik Marko

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулаця: Opolowicka
Улица:
Kreis:
Повіт: Stepowska
Район:
Dienstpost
Gebiet: Sumska
Область:
Arbeitsamt: Ukraina
Уряд праці:
Бюро труда:

Ab

Пішло пущено 8-ий-місяць. Вперший дуже дорогіє родителі Тата, мамаша і Женька!!! Перш чим писати Вам мати дозвольте передати низький привет і сердечні поцілуї і прийняти правіф ручеськи і описати життє. 8899.

Дорогі родителі здоров'я. Моя покищо хорошо. Родителі чому Ви на мене обіжаєтесь, що я пишу открит ток. Я пишу кожної неділі, як дівчата так і я. От Вас я получила 7 открыток. 4 от Вас і 3 от Павлуши. Де я взяла дяді адрес. Тепер ми переписуємося письмами з Костею і Іваном М. і другими дівчатами. Дорогі родителі прошу Вас не журитись на бувати своє здоров'я. Я дасть Бог вернуся на рідну Україну до рідної мамаши, папашки і браточка, де ж і жила мало Вас. Дорогі родителі повірте, що пишу, а за сидьми не бачу нікого, коли пришлю ще Ваші открытки. Протеж получаєм в місяць 3-4-5-6 марок як коли. Кожну малюю в платі білому, чобіт вже зразу в мішку оддавала бо підвіки мруться. Дорогой папашка дадою Вашю переписуєся, зараз Вам пишу открытку і получила от її открытку, яка мені ще більше смелю і силу придало. Передаємо вети. всем низ. привет родичам і знайомим. Дівчата передають Галя, Вера-Тоня, а я самі низ. поклон, знайомим, Ганьку і Павлуши низенький привет і много поцілуїв. С совершенія. Вочка Оля Мальков.

Deutsch u. auf deutsche Schreiben! Пишіть виразно і тільки на одній! Пишіть коло и только на одной!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pasichnik Olga

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel: Rb Wohnlager des RAW Chemnitz 12
Gastst Exerzierplatz
Vitzthumstr 80
Tel 44488

8893

Absender: Pastuchow Iwan.
Надавець:
Отправитель: Oberhausen Sterkrade
Lager Forterbruch.

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Lager Forsterbruch O.-Sterkrade

Добри здаровичка много
уважаемая жена Нюсинка
Собщаю отом что я жив
и здаров тово и вам желаю
быть живими и здаровами
Первим долгом целую
своих детак Славика
и любочку 1000 раз и желаю
им счасливо рости.
Нюся я получил отибъ
открытку за котораго
я тибя очин очин благадарю.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

An, Кому: Belobrowa Anna

in: Schabelkowka
куди:
куда:
Straße: Puschkina
Вулаця:
Улица:
Kreis: Kramatorschkii
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Jurowka
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Transcribe auf der Linie schreiben. Пишіть виразно і тримайтеся на лініях! Пишіть лише кількома лініями.

Нюся ти пишеш как я поеду в Ро-
я конечно отпишу все подробному, я пошол
домой без документа документ мой просрочен
я зашол один раз перменить документ я мне
загребали в германию это одно другое
жизнь моя не завидна часто болею я
работаю на заводи живу в лагери общем
жизнь моя така как жили люди в
постраеном уваруже возли 7 магазина
Нюся конечно тебе интересует почему я
непришол це ваню рудем домой я тада
болел нагами так как тисдма знаешь
я всегда болею нагами чтоти пишиш
догадайся я немогу догадаватся что ан тебе
нагавурил я не знаю. привет Фетькам
тебе Мами Сашки и все сетаялним
целую 100 раз Расвиданя.

Absender: Belobrowa Anna
Надавець: in. Schabelkowka
Отправитель: strase. Puskina kreis Kramatorowka
gebiet Jusowka ukraina.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pastuchow Iwan.
Oberhausen Sterkrode.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Lager
Forsterbruch
O.-Sterkrade

Absender: Lena
Надавець:
Отправитель: Pastuchowa

Lager Auel
Engelskirchen Bez. Köln
Rheinland

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

26-8-43 г.

Здравствуйте мои дорогие родители!!! Спешу сообщить, что я до этого время нахожусь на старом месте, на старой работе, живу и здорова, чего и Вам, родные желаю от всей своей дочерниской души, с наилучшими пожеланиями в Вашей домашней жизни. Мои дорогие родные вот уже

Ukraine

43

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Pastuchow Paul

in:
куди:
куда: Putiwl

Straße:
Вулаця:
Улица: Staro-Nikitinskaja №38

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumskaya

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях

год и два месяца, как я была дома, как я с Вами
говорила, делилась радостью и горем, что не больше
проходит времени, тем более хочется увидать вас,
дорогие. Нет той минуты, чтобы не уголнял за
дом. С девочками сберемся только и думаем о
доме. Милый дорогой папочка, я от вас не получаю
известия, больше двух месяцев, не знаю как Ваше
здоровье и теперь и Ваша жизнь. Родной папочка,
как можно берегите себя, свое здоровье, милых бра-
тиков, мы должны скоро приехать. Некоторые де-
вочки уже поехали, которые здесь пробыли больше
Я вам высылала фото. Напишите получили ли
Вы его, и передала ли з Ушивки девочка пакет. Дорогой
папочка не забывайте меня и не думайте что я Вас за-
была. Передаю свой дочерний пламенный привет и целую
вас бесчетно раз. Ваша дочь Лена. Привет всем, всем, все

44

Absender:
Надавець:
Отправитель: Pastuchow Paul
Sumskaja Gebiet
Std. Putivl Str. Staro-
Nikitinskaja №38

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Yena
Pastuchowa

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Lager Auel
Engelskirchen Bez. Köln
Rheinland

Pastuschenko Polya.

Absender: Auslander Lager

Berlin-Baumschulenweg

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Kopenicker Landstr. 208-18

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ausländerlager Berlin-Baumschulenweg Kopenicker Landstr. 208-18

Пишу Дорогой Вы конечно на меня подумаете что я так плохо написала. Если будете иметь возможность то дайте мне ответ, а я как узнаю то напишу подробно. Передаю привет всем. Передайте моим родным и всем остальным свое доствидание.

DER FÜHRER KENNT NUR KAMPF, ARBEIT UND SORGE. WIR WOLLEN IHM DEN TAG ABNEHMEN, DEN WIR IHM ABNEHMEN KÖNNEN

Postkarte

Zurück

BERLIN 6 DEUTSCHES REICH

Ukraina

Schakalo Kusma

Bezirk Sumni

Seredino-Budskoho rayona

Dorf Kamenka

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Писала Поля Пастушенко.

Здравствуйте Кузьма Федорович и вся родольная ваша семейка!!
Первым долгом моего открытого письма разрешите мне передать вам всем свой дальнесторонный чисто-сердечный привет и пожелаю всего наилучшего в жизни вашей. Кузьма Федорович сообщаю я вам отом что я пока жива так и передайте моей Мамочки. Ну а теперь отчету немножко за вашу дочь Улю. Ми когда ехали в Германию то до самого города Берлина ехали с ней вместе а нераспределении попали в разные стороны и 8 мессуцев я незнала где она есть ну и на 8 мессуц я нечаено ее узнала. Узнавши ее я к ней часто ездила, она мне тоже 2 раза приезжала. Увиделае я с ней то я думала что с родной сестрой какая только была радость я немогу вам даже передать ну и теперь ее уже там нету она решила уйти а куда я незнаю хоче куда то иначе попасти а куда попадет незнаю, как узнаю то тогда напишу а сейчас ее нет там где она была. Бо я поехала 24/VI Тоее уже нет.

Absender: Pastuschenko Polina

Ausländerlager

Wohnort, auch Zustell-, Post- oder Leitpostamt: Berlin-Baumschulenweg

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer: Kriegsgefangenen Lager 208-18

16/VIII-43.

Дорогая моя мамочка старай
шись если можно то давай
те ответ мне будет весе-
лей. Когда бываете у каменки
то придавайте привет всем
тетям и дедкам. узнавайте
новости у Мишки Балого и
Петки Сагокиной бо мы вместе с
находимся передавайте им от меня
привет и передаю их дочки они
тоже живы. Передаю я вам всем привет
Сергею Ваню Нинки мамочка целую всех.

3862

46

Postkarte
mit Antwortkarte

6 6

DEUTSCHES REICH

18.8.43. 10-11

BAUMSCHULENWEG

Ukraina

Pastuschenko Alexandr

Bezirk Sumi

Zurück

Seredino-Budskoto rayona

Dorf Kamenka

VII

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте дорогая и многоуважаемая семеечка Мамочка
Братец Шура Настя и Михаил Д. Первым долгом своего пись-
ма спешу вам сообщить что я еще жива но низнаю как
вы там бо я от вас неполучаю писем. Дорогая моя мамочка
и братоечек Шура чем это обяснить что вы меня ничиво
нехочите писать. Неужели вы ~~уже~~ так поменя рассерчали
что не~~мо~~ смотря на то что я уже на чужой стороне
скоро буде. год. И вы меня соизволили написать толь-
ко одну открытку. Девчата мои Шура и Ксеня уже
получили по 3 открытки а я одну то как дождем
недели то они сядуть да хоть открытки читают и
то им и ~~то~~ высилей а мне то и почитать нечего
возьму одну открыточку да обольгое горькими слезами
да и сидаю вам писать открытки сколько я вам уже
послала то ~~я~~ даже и немогу ~~даже~~ представить.
Шура пиши какие новости какие у вас урожай и какой ох.

Absender: Pastushenko Sura A.

Bezirk Sumi Seredina-Budsko

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Zayona Dorf Kamenka

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

(Antwortkarte)

Pastushenko Pelageja

Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

48

Absender: Pastuschenko
Надавець:
Отправитель: Polina

Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Здравствуйте 5/XX-43. много уважаемые родители Мамочка Шура Настя и Миша. Сообщаю что я еще жива но незнаю як вы там бо от вас нечого не получаю чи это обяснить незнаю. Дорогая Мамочка сегодня ровно год як я виехала из дому и Мамочка за мною нечурися,

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту, уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро писать латынскими буквами

Ab

BERLIN 9.43 10-11
BAUMSCHULENWEG
DEUTSCHES REICH
6 6

An, Кому: Pastuschenka Pol. A.

in: Ukraina
куди:
куда:
Straße: Kamenka
Вулаця:
Улица:
Kreis: Seredino-Budskoho
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumi
Область:
Arbeitsamt: chutor Filipow.
Уряд праці:
Бюро труда:

ни коли я не думала, что мне придется буть тут
год аже уже прошол год и еще незнаю сколько мне
придеися тут буть. Дорогая Мамочка я пока жива
конечно жизнь моя минутная. Все ничево такой
вербовки как вербовали Лизку пораскину небоюсь
а только страшно шоб незавербовали так як
вербовали Гальку Кузьмин пятрочковою. Бо у нас
тут идут часто вербовки ну ничево Мамочка
замной неежурится, шо бог дасть а бережеть свое
здоровье. Мамочка моя вы пишите ~~на~~ шо вы берете
мою одежу то я вас прошу одежи неберетите а
бережаите свое здоровье. Мамочка чи получаете вы за-
меня пособию если нет то пойдите до старости и говорите
ему а если нет то пишетъ заявление до коменданта и
напишите меня. Передаю привет всем всем целую крепко всех

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши красиво і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Absender: Pastuschenko
Надавець:
Отправитель: Schura
Sumski Bezirk Seredino –
Budskoho Zajona Dorf Kamenka.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pastuschenko Polina

Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

ukraine.

An, Кому: Sagorniko Nadezda

in:
куди:
куда: dore Sergiewka.

Straße:
Вулаця:
Улица: Kreis

Kreis:
Повіт:
Район: Uljaniwskii

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Gebiet

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Sumska

Драстуйте мама і
братя і сестри і
тобтя галя Я жива
і ще живий і здоровий
того желаю вам Я хочу
узнати як ви кожиса-
єте. Прошу Я вас
щоб ви написали откр-
тку м. хоч пісмо.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Которою я вам присилаю вона буде двойна
її розірвите на кусалам яка буде написана
одо мене тую оставите дома другу половинку
пришлите мині котора чиста дивіця як у мене написано
так і ви напишите, щоб не помашилось ато не дійде
в німеччіню я доїхав благополучно і мої товариші
Кипро тараски і андрілі і щашко і Пасно іван тілко
вони остались в деса[illegible] мене далі повезли. [illegible]
Я Работаю у пекна шехла. Як я приїхав то вже
тут були 6 хлопців і 10 дівчат вони вже год тут
работають. Моїх товаришів нема нікого тілки
4 хлопців сумської області 3 ямпілівського районку
а 1 білопольского районку сами балинтирівкия. поки
досвідаля пишудавте привет тоті і всім родичам місьмо
~~написано~~ ~~[illegible]~~ 30/VIII-1943г.

57

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Iwan Pasko
Gerlebogok N. 50
über Köthen / Anh. 2

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Christian Albert
Ulstädt. Thür

Wohnort oder Zustell- oder Leitpostamt
Pmutro Nudka

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Arbeitsamt Sonnefeld

Geprüft

Postkarte
Vergiß nicht Straße und Hausnummer anzugeben!

DRESDEN A 16
22.7.43.-11
DEUTSCHES REICH
hh

Uanda Pasko
Leporodolenowka
Raiony Poltams-
~~Koi oblasti~~

VII

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добрий день або вечір мої родителі
Маточко моя рідна а також у ві дорогії
рідні повідомляю у вас що я жива і здо
рова тогой вам желаю маточкомоя
я дуже прошу вас і благаю щоб вимені
сповістили чи вы живі чи здорові бо я дуже
досадую за вами і плачу щодня маточко
мені тут дуже добре але серце мое
волнуєцця хаяби я за це вретня отколе
вона получила одваеє пару слов що вижи
ві мої рідні я робю у місті з чоловіком общи
вся харашо мені поавто я ку він роботу ро
мої рідні і ще раз прошу хто живий ост
вся то напишіт мені напишіт наші сані
откриці і напишіі і надрічі пишіт чи поліше
може хоч одну получа хай бе би хоч тепер перес
тали плакать пока до побачіня придаю вісі низькі поклони
писала ваша дочка і сестра Таня 16/II 43

Absender: 503 Pasnin Gemeinschaftslager Berlin-Tegel Krumpuhler Weg

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt: Дрилька

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Нуцина открытка 31/VIII 1942 р.

здрастуйте дорогі мої рідні
папа і мама і саня і Маня
і невісточка Наташа і Коля
і Гриша мої рідні діточки
зірнаточка яснесенькі і
брат Гриша і Галя і Петя
передаю я вам усім понезен
поклону і сповіщаю вам
що я жива здорова того
і вам желаю всього найкращого

Postkarte
mit Antwortkarte

Украіна

Sumskoi debit
Smilinskcer Raion
Dorf Tomasneiwka
Koseenki
Pasnin Iwani

Україна

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer:
Сумська обласьт смілянський р.
село томашівка хутор косенки
получит Пасынин Іван

у вашій жизні і прошу вас дуже сердечно що нилайтесь
живіть харашо бо я як получила откритку і пишш мені
моя сестрічка Маня що ти Саню її дуже обіжаєш то я
незнаю як я пережила так мені дуже жалько стало і я
вас іще прошу що необіжайте одно одного послухайте мене
ви пишете мені чівмени спідниці непорвалися то ще цілі
дві купила та одну із сорочки пошила так що обтому
нежурітьця сорочки цілі жекеть легкий уже порвавсь а купить
ніде і сірий платочок порвась ви пишете мені щоб я
просилась у старшина на свій край на операцію то ви
сами знаєте що у сиілому неодпросилась атут і зовсім
непускають а роста більше я уже получила 8 от. од вас 1 од
Наташі і 1 од Ганки Арк. я знаю що Ганка тоже тут Саню
прописуй новості які у вас є як ви живете як я скучила за вами
ой мамочко зоре коли я вас побачу передайте од Каті
привет і як писатимети мені то пропишіть про її рідних жду ответа

знетерпеливо

сорочки скорей

лиш ти

як соло вей

летя

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

55

Postkarte
(Antwortkarte)

503

Pasinin

Dunika

Gemeinschaftslager
Berlin-Tegel
Krumpuhler Weg

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Putra Wigorij
Надавець: u Halle/Saale
Отправитель: Leutpiсн. - Ringe
Меч де Ringestrasse 74

Lagerstammnummer mit genauer postalischer Angabe

10.9.43г. Здраствуйте дорогие мои родные папа и мама и все остальные родные и знакомые. Я вам собщаю что я нахожуся жив здоров чего и вам желаю в дальнейшем. Я вам пишу уже 3ю открітку и слал их на всех. Живу я хорошо со своими товарищами. Лишней Ом. Лишней Сичко

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і району праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

An, Кому: Dawid Putra

in: Украіна
куди:
куда:
Straße: Дочф Slout
Вулаця:
Улица:
Kreis: Ulichowskij
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumskaja.
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

HALLE (SAALE) 10.9.43 15 10
6 DEUTSCHES REICH ae
56

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Ляшком Дм. Буцыком Семеном и Либко Яков. Дают если 3 раза в день. Работаем мы все у лесу работа не тяжелая. в общем живем хорошо и за нас ничего не думайте. Тату и Маню я переписуюсь с своей сестрой Катей и из ленбгиры которые живут в германии. По нас вы не журитеся прошу еще вас раз. От вас я ничего не получал не знаю любите вы от меня не получали, то если получите, старайтесь дать скорей ответ. Новостей у нас нет никаких. Я вам высылаю маленькую карточку Пишите мне какие у вас новости, не кто ли не поехал позади нас у Германию. Романа и про Колю Кал. я слышу про их пишет мой братиш Степа Несер. С этим досвидание. Привет от меня кумам хрищеникам дядькам, тетькам и товарищам. Привет Марусе Нес. Ваш Грищак.

58

Absender: Dawid Pata
Надавець: Dorf Stout
Отправитель: Rayon Ylichowskij
Gebiet Sumskaja. Ukraina.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pata Grigorij
St. Halle / Saale
Olympia - Park
Merseburgestrasse 74.

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

58

Absender:
Надавець:
Отправитель: Dawid Puta
Dorf Stout
Rayon Ulichowskij
Gebiet Sumskaja. Ukraina.

57 На добрую и долгую память родным папе и маме от Гриши во время переживания в Германии. St. Halle/Saale.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Puta Grigorij
St. Halle/Saale
Olympia-Werke
Merseburgerstrasse 74.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Васюте К. М.
Засулие Сталинская
д. 29. город Ромны
Полтавская область
Украина Восток

Gepruft
16.3.43
Obl.

Postkarte

Wegezt
über Anklam

Васюте К. М. Засулие
Сталинская 29 г. Ромны
Полтавская обл.
Украина Ост.

Romny

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуй Дор. Наталия Ник.
Привет Александру Василию
семьям и увае,
Дор Наталия Николаевна
Частоящим я сообщаю что я
нахожусь год уже в Германии
не в качестве В-Пленного, а
Завильнячем работого
жена осталась в росии и
Этого что ежего, и сообщаю
сообщи как вы живете и где
Александр В. теперь незнаю
куда будет и поедоть с Германии
всучае придется. по окончании
войны. Ну досвидания будьте
здоровы крепко жму руку
Привет от Зинаиды Петр

Absender: Cut Wegezin

k. r. c. Anklam pomor

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Pautow Petr

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

60

Pautonu Petru

Cut Wegezin

k. r. c. Anklam

Pomor

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Paschko Parscha
Dnaschew № 3
Post Dawba

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ab

мені шлуть багато письм
я переписуюся часто посилала
Марцелю скверченой я розіск подавала
розшукувала свою папочку 25 мар
запитала і розіск прийшов
нема я вирішила що забуть
нема переравайте всім привет
бабусці поклоніні чекаю повіщ. Олі
багато писать нанід цілую я
вас нецуютно раз напу мому піщ
ному Ваня уже бамако жалоба
шкілю гавий уроки зра у вас
хозяйство і вама дочка
дома.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Ab

6 6
DEUTSCHES REICH

DAUBA (BEZ. ALTSTRG)
11.8.45

An, Кому: Paschko Iwan

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Zamska Gebiet
Lebedinskii raion
Dorf Wolosenka
Chutir Paschkiw

Neue Anschrift

Здрастуйте дорогі родителі папа мама ніна коля Ваня
я собщаю, що я ісива і здорова того і вам ісиглаю я получила
вашу открітку і рада і довольна що мій паночка рідненький дома
Папа мама ніна коля Ваня Сьогодні мені год якби ви знали як я цей день
переживаю, як думаю, як ви мене всі випроваджали як я дивилась на вас
ви на мене, як у нас сльози лились ну нічого скоро дасть бог побачимось
Я від дяді получаю пісьма то він мені все описав а Май пишу
ісиве де і ісиша і пишіть мені я часто ходив до вас а тепер дасть
непійду я роблю з вести морковь багато так полоти ну не важко а
зараз ісиша уже кончили дві неділі провязала лов та лука
проліпали підного снопа незвязала, щоб я недума як ви
мене учили вязать папа мама у понуляє мені і вчуваєтьц
підніму голову нема нікого коло мене уже год а я неуявляю
де це я. зо мною нема нікого Воробьєв, ани багато дівчат
різних областей так що побачимось я с кем

62

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Paschko Pascha
Draschen № 3
Post Daruba
Sudeten

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

63

Absender: Paschkowa Anna
Надавець:
Отправитель: №6529-23

Ausländerlager
Neubrandenburg
29 Burgholz

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Добрий день моя любо
сестричко Марусе!
палко вітаю тебе і бажаю
тобі нашлучшого в твоїм
молодім і цвітущім жизни
перш ніж писать тобі листа
спішу передать що жива
и здорова єсмо и тобі бажаю
Подруге сообщаю що я
вам писала багато пісем

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

29/VIII 43

NEUBRANDENBURG

An, Кому: Lasarenko Maria

in: Ukraine
куди:
куда:
Straße: Pischtschana
Вулаця:
Улица:
Kreis: Sumskaja
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumy
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

а от вас получили 3 і 1 от Лени Соколовой
получили від тебе фото 3 часі за которое очень
і очень дякую с себе фото я тоже посылаю
не знаю чи ви его получите. Марусю получи-
вши від мене листа пропиши про всю рідню
як вам живеться чи всі живі за мене не
беспокойтесь живі будем побачимся я живу
з Зіною Радьковой і ще зо мною багато наших
дівчат. Марусю узнай за Шиковим бо її не було неодно-
кісьма если живі чи неживі пропиши пожалуйста проши
Марусю на цьому кінчаю. передаю всім вам пан
сердечним привіт целую всех вас бесчетно раз скучаю
дуже за вами хочу всю вас побачити чи скоро приеду
цей радісний час. Досвідання Марусь Степа Ніда Віня
і моя рідненька матуся Дуня и Ніна Лиїя свої і свах Ваши
доча Маня Шикова скучаю за всех

Digitized by Archer Lane Scholars! Please respect the original wording and spelling!

64

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Paschnowa Anna
N6529-23

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel
Ausländerlager
Neubrandenburg
am Burgholz

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому:

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Добрий день дорогі
Мама тата мій
в першим строка
після я повідомляю
здоров тогі й вам ба-
жаю. Після я ваше по-
лучив за як дуже дякую
А тепер передаю свій ер-
дечний привіт і бажаю
щастя" жизні. Мама

St. Lubni
Bahnhof Straße 17
ст. Лубны
Ost Ukraine

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

чого їй занки пісьмо попало дальше я незнаю де вона. Мама напишіть мені як ваше здоровя ми посадили город скільки городу усе потрібно. посилки я вам получив. Майку, труса, насіння і табак. За як дуже дякую. Пісьмо получив і Шурка передай велику благодарность мене забувають. як чувствує мама і моті і Ліда. як сестра, усі сваколі шліть скорій фотокарткі бо дуже дуже скучив за вами. Угощай уже великий ідуть дощі усе хорошо тільки одно погано що скучив за домом. Стиш досвідання передайте усім привіт а вам найбільший.

Досвідання остаюсь ваш син Шура

Шурку кріпко усіх. напишіть почтовагрушка

досвідання

який живе на дозіні ріці

66

Absender:
Надавець:
Отправитель: Borszczowski Breitenberg i Sonyer Hans

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Patschenko Ulrike

Dortmund-Hörde

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Hagen Hermannstraße 138

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

6 6

DEUTSCHES REICH

DORTMUND-HÖRDE

22.8.

Ukraine

Panische Reise

Sumska oblast

Hrunskij rajon

Dorf Doshok

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Пущено листа 22го Серпня 1943. р. до своєї сестриці
Ніся Добрий день моя рідненька сестричка Ніся
Ваня і твої дітки Тетя Настушка. Дозволь передать
Вам мій скучный із далекого краю привіт що я
поки ще жива й здорова дякало й тобі моя сестриця
Ніся всего ми й кращого у твоєму не веселому житті
і подачитися хоч ще раз з тобою моя рідненка сестрич
ко вже так скучела систричко рідненка що не можу тобі
й описати за Тетю й Настушкою за Ваню і за рідне-
ками своїми всі ви мені снитеся що ночі ото хіба
Ніся всі вас і по-бачу а найдужче снися твоя Наця
Іваша Наця такі наче веселі та балакают до мене
Ніся прошу я тебе щоб ти писала мені почаще а
бо я сама вдалекі чужі сторони і дуже скучаю Ніся передай
моєму Татові мамі нашій Галі Улі Веді привіт від мене не
хай вони мене не забувают хай пишут письма до відпису

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Nach Fliegerangriffen

Privatgespräche
am Fernsprecher **unterlassen!**

Postkarte

Deutschland

Patschenko Werke

Dortmund-Hörde

Yeger Hermannstraße 138

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

69

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Pastschenko
Lager Nr. 1602
Betriebslager „Siegmar
Письмо от вашего сина
Пащенка Дімитра

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Siegmar-Schönau

Би больше но мало мес
-ца. Дорогіе родітелі
пропишіть адрес това-
рішів Лёньки Васьки
Павла в каком городе
Но пока дорогіе, папа
мама Коля і Вася остаюся
жив і вам того желаю
хай вам бог помагае у
вашей жизні, передовайте
привет всем родним і
знакомим.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Pastschenko Dmitri

in:
куди:
куда: Ukraine, Dorf Burin

Straße:
Вулаця: Karaschutor, №15
Улица:

Kreis:
Повіт: Burin
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Sumi

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

16/VIII 43 г. Здраствуйте дорогіе родітелі папа мама і братіця Коля Вася я вам спешу собщіть что я жив здрав і вам етого желаю поскольку я от вас пісьмо давно получал я работаю на старом месте. Но очень скучно дорогіе родітелі хотябы на недельку домой повідітся это аж поздравел бы Но нічіво дорогіе родітелі может быть повідімся. Да хлеб с поля здес убрали Когдаб дома і я б хлебушку збірал бы очень хочется по хозяйству работать. Да вот дівчат своїх не віжу которыми ехал пропишіть они пісьма домой слали. где они в каком городе. Но пишіте свої новости як поживаете як уборка з огородіной і на поле Но стем досвіданіе написал

70

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

Pastschenko

An, Кому: Lager Nr. 1602
Betriebslager „Siegmar"

Siegmar-Schönau

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel
ehem. Turnplatz.

71

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Ostarbeiterlager „Concordia"
Eschweiler | Rhld. 4170

Здравствуй Шура з Наташей и с Галей сообщаю я вам этом что ваших 5 писем получила за которые вам бесчетно благодарю. Я вам посылаю девяту.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту, уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

Herr

An, Кому: Paschenko Alexx

in: Konoton
куди:
куда:

Straße: Romenska №49
Вулаця:
Улица:

Kreis: Konotopsk
Повіт:
Район:

Dienstpostamt oder Gebiet: Jurtskaja
Область:

Arbeitsamt: Arbeitsbehörde
Уряд праці:
Бюро труда: in Konotop.

Писала и Алешу и Прискы ну ответу
неполучала. Дорогая Наташа и Та-
лочка почему вы мне не пишите
письмо Галочка получила твое
останне письмо 28 Августа в которому
ты пишеш что вы нвходитесь в 17 р/х.
Жопототи мне это очень взволновало
Дорогая Наташа будь у месте с Галоч
кой як можно стараная будь возли
родных. Мне кажется что ты вже
знаешь как жить далеко от родных
Наташа Галочка пока досвидания
я живу постарому работаю на ста-
ром месте привет всем знакомым
целую крепко всех вас Дуся пишите

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишiть виразно i тiльки на лiнiях! Пишiть ясно и только на линиях!

72

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Paschenko Dusi

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Ostarbeiterlager
„Concordia"
Eschweiler/Rhld.

4170

Absender:

Пащенко Уляна

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Харитоновна

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист писаний 2го вересня 43 р.

Добрий день мої дорогі родичі Мамочко і сестрицї мої дорогі вперших строках свого пісьма я вам повідомляю що я жива здорова того і вам жичаю всього найкращого вашій жизні і пиридаю вам свой далекий скучний привет Мамі Галі Марфуші Дусі Борі Максимові Васькові свасі Івзі свасі

Postkarte

mit Antwortkarte

6 6

DEUTSCHES REICH

Україна

Сумська область

Лебединського Району

Боровенської Волости

Село Семенівка

Пащенко Уляна

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

43

Улі Жумові Мусійові тоті Наці Федорові Д. і його жині Тані
і дядькам і дядькам Павлуші Калі Вері Таші Марфуші
і також передавайте усім моїм товаришам дівчатам
і хлопцям. Ну а тепер я вам пропишу як я тут проживу
і де роблю роблю на заводі їсти харашо дають ходить
в чому та що за мною небіспокойтеся пока живу нічого
тільки дуже навас обіжаюся що я вам послала бісцоту
открыток ави мені одну дали паответ тай забули
про мени чіви там поснули чі так промени забули ну
нічого. Мамо як получите мно открытку то пишіть
усі новості і поскорей давайте ответ Мамо пишіть чі
сестриці дома Галя Марфуша чі Максим дома як там
Женя проживає із своїми сиочками Мамо пишіть як
ваше здорова пишіть чі що їсти чі ходити пароботу
пишіть усе ну а тепер істим досвідання пригрівайтесі
що плохо написала досвідання цілую вас усіх урозові
щочки і жму крепко руку і жду ответа як пташки лета

74

Absender: .....

.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

.....

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

.....

Franz Heinrich Tarrinder
Witten a.d. Ruhr

.....

.....

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Пащенко Пашка

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист пущений 2 вересня 43 г.

Добрий день моя дорогая сестричко Дуся во перших строках свого письма я тобі повідомляю що я жива здорова того і тобі желаю всого найкращого у вашій жизні і пирідаю тобі свій горячий далекий скучний привет і пирідавай Мапії Галі Марфуші Максимові Борі Васькові і пирідавай усім родичам тотаям і дядькам братам

Postkarte
mit Antwortkarte

6 6
DEUTSCHES REICH

Україна

Сумська Область

Лебединського Району

Боровенської Волости

Село Семенівка

получить Чхайлові

Дусі Харитоновні

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

і сестрам і так знакомим і пирідай свасі Ігці
свасі Івзі і кумові Мушкові. Систричко моя дорога
пропиши мені чого ви мені нипишите открітох (я
уже вам послала безліч открітох а ви мені одну
на ответ чі вони нидоходять чі ви забули про мени
систричко а тепер я тобі пропишу як я проживаю
за мною небіспокойтеся я січас живу нічого роблю
на заводі 10 часов робота ниважка їсти дають
3 рази вдень варять ходить в чому дали мені 3 кофти
2 сорочки 2 ритузі 1 плаття тужлі фартух так що за
мною небіспокойтеся є що їсти є в чому ходить тільки
що дуже іскучила без вас та хтодна чі побачимося
скоро ну сестро нічого. А тепер ти пищи мені усі новості
пищи чі дома сестри Галя і Марфуша чі Максим
дома чі є що їсти у вас чі корова чі Боря уже виріс
чі Васько живий ну стим досвідання жму крепко
руки усім і цілую вас усіх пищи то рано сестро а
тепер ще я пропишу що я фотографірувалася то можу
вислать фотокарточку ну стим досвідання писала Ніна

76

Absender: .....

.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

.....

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Пащенко Пашо

.....

Heinrich Geissler
Wien a d. Jahr

.....

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Pedan
Надавець: Lidiga
Отправитель:

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter
Lager Marie
über Bitterfeld

лист од вашеи дочкі з Германії здравствуйте дорогие родние посилаю свої чистосерденний і гарячий привет і привет брайм і сестрам Колі Паші і малеиьної Наташе і пане і маме бабі тетці насії тетці Марусі дядьку данилу і передайте привет Тете милиовній Галі щастлива галю ка. що долга осталась галю так скучіла без тебе боя осталась сама

Україна

77

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH
LAGER MARIE über BITTERFELD
02.9.43

An, Кому: Pedan Johann

in:
куди: Изреика
куда:

Straße:
Вулаця: —
Улица:

Kreis:
Повіт: Вичеінski

Район:

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Zitti

Arbeitsamt:
Уряд праці: зіцирчаіа
Бюро труда:

Ab

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Дівчатко 2/9-43 г. Мене Нина. Мама і Тата я Вані од
братіка получила 4 письм написала єму отвеї тоя
така была рада що взнала де Ваня мама і Тата
взнала де ваня бувала то і взнала хлопців усіх що
перід мене брали вони усі у австрії микалу кудря
тейра сов. Павла сторожила андрія Тимошенка вобщем
усі хлопці на лісопильному заводі мама і Тата од Вані
карточку получила павесь рост. Прописую я вам Тата
і мама что я жива і здорова работаю кочегаром дуже
легка робота мамаша і Тапаша получаю денег
за месяць 12 марок ну то зайх нечого не купити
мама і Тата пропишіть кого забрали хто дома осіта
вся і пропишіть мама чі Тапаша дома чі Коля дома
мама і Тата такзробилась гладка що сіб приїхала
то ви і невзнали стем досвідання жду ответа несіпоне
писм окіки мам окошко рано уже до зорі нетвая то чужоі дочка, лаче

78

Absender: Pedan
Надавець:
Отправитель: Josuf

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pedan Lidija
Lager „Marie" über
Bitterfeld (ostlager)

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter
Lager- oder Firmen-Stempel
Lager Marie
über Bitterfeld

Absender: Peekwitsch
Надавець:
Отправитель: Marija

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Ostarbeiter-Lager Schmelzhütte „Wien X., Favoritenstrasse 213

10 вересня.
від Мані.
Пишу одкритку до своїх родних Мані, сестрички Сані тотів, племінничка Вані і мого родного дядька. Бери за все передано я тобі Колічка привет свій скучний давно відомий і прошу щоб ти передавав і моїм усім родним також само скучний привет Мані, Сані, Вані і тотям і всім моїм родичам. а також і всім знакомим.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту, уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

An, Кому: Pawlenko Mikola
in: Uchimowitsch.
куди:
куда:
Straße: selo Batki
Вулиця:
Улица:
Kreis: Opischnyanski
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Poltawska
Область:
Arbeitsamt: Ukraina.
Уряд праці:
Бюро труда:

Открытка від дочки мамі до свого зятя Колі і внук (родині)

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Сповіщаю я вам мої родині що я ще жива і здорова чого і вам
желаю у вашій жизні. знаю яка вона у вас там є: Сповіщаю я вам
що я од вас получила 1 открыток і 3 письом і 5 посилок за которі вся
я вам дуже і дуже дякую. Прошу я тибе мій родной зять Коля щоб ти
розвисилял мою родную малочку щоб вона за мною не журилась. жива буду
прийду усе словесно розкажу. Сповіщаю тобі Коля що у нас новостів нас
ти нема ніяких тілько одна новость прислала мені Марійка Ольм
письмо і пишуть що Коля Насті Юрчихи січас живе в такім самім
місті де стара карязиха і варка витрини Трищька. так що хай ж.
неде мати додому. Ще така новость. більш нема ніяких. Ну все
нічого тілько одно і те що я дуже і дуже скучила за тобою
родной мій зятю і за всіма родними одно і те молюся богу
щоб побачилася то тобі я коли тоді усе буду розказувать.
Пересилаю всім родичам привет. Досвідання мої родні і
зять Коля нічмо тебе. пересилаю і ще раз вам привет
і горячій поцілуй воздушний

80

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pedoritsch Marija.

Ostarbeiter-Lager
„Schmidt"
Wien X.,
Favoritenstrasse 213

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Анастасия Федосенко.
Надавець: Украина. гор. Сумы
Отправитель: 4е стежковский пер. № 22

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

28 августа 1943 г.
Здравствуйте, дорогая и родная тетя Наця и братик Витичка!. Передаем мы вам с почтой сердечный привет и (целуем) и желаем счастливой замечательной жизни. Открытку вашу я получила уже

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

An, Кому.: Anastasija Fedosenko
in: Ukraine. Stadt Sumy
куди:
куда:
Straße: 4e stezkowskie Gasse
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: N22.
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumskaja Gebiet
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

два месяца тому назад, за которую сердечно благодарю. Ой, родная и бедная тетя Паня, я как вспомню за нашу жизнь, за нашу подорожне кругосветную, гине сердце обливается кровью. До еще и до сих пор вы с мамой так бедствуете. Вы, хотя, родная моя тетя, уговаривайте и развеселяйте бедную мою мать. Мы с Тричей живы и здоровы. Тричка пишет мне очень часто письма и беспокоится за мной как за сестрой, а я за братом. Помогаем друг-другу. Дядя Тричка Истроонин часто болеет пишет Тричке. Видела Дуся Кравцову, Наташу Дрюченкову. Она от нас км. 4. Живет она хорошо. Дядя Павлушка Кресмов тоже жив и здоров. В январе м-це приеду у отпуск на месяц. Пишите за свою жизнь. До свидания. С приветом Марцел. Привет Уляше и всем родным Усмиловым др. целую вас

83

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

Кому: Maria Rudenko,

Werkslager Nr. 22

Langenfeld Rhld.

Absender- oder Firmenstempel:

Absender: Педосенко Василь
Надавець:
Отправитель: № 3914

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Laurahütte O/S. Barackenlager Kuchenbäcker Schlageter 31

Лієвно писано 23/XII 43р
Здраствуйте дарогие
брата и сестра.
Первим долгом я собщу
вам що ми живі и
здорові чого и вам жи-
лаєм. Маруся получив
я ваше письмо 27/XII 43р
и позрав як ігодо про-
читать до дуже зра-
діли що узнали що ви
живі.

3852

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

LAURAHÜTTE (OBERSCHLES.) 24.8.44-19

6 DEUTSCHES REICH

An, Кому: Polubnitschka Anastasij
in: Gebiet Jumma
куди:
куда:
Straße: Feretorij KZJ.
Вулаця:
Улица:
Kreis: Jumska
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Jumska
Область:
Arbeitsamt: Украйна
Уряд праці:
Бюро труда:

Марусе почему ти нам не описала коли
згоріла хата і через що, і коли нестало
папки вдома, і опиши нам чи еще які хати
згоріли чи ні. Марусе коли ми одержали
вашу открытку, то я подумала що це здому
бо ми уже й неожидали ответа от вас.
Марусе опиши нам скільки ви всіх письмі
получили і через що так довго небуло
ответа. Марусе дуже я прошу тебе щоб
ти написали де ви знаходитесь чи на ти-
реторії всі чи ні. А поки все остаємось
живі здорові досвіданія. Передай привіт
Мамі, Марусі, Ліді, Люді і дорогому братику Сурмі
Толіку, і всем нашим знакомим і родичам.
Досвіданія, остаємось живі и здорові.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіть виразно і тілько на лініях! Пишіть ясно и только на линиях!

85

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Podosenko Vasil

Laurahütte O/S.
Barackenlager Kuchenberg
Schließfach 31

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Мама ты мне больше подо
ждала а теперь пускай
только только посидела 2 роз
гулять. но теперь трохи лук
не стала жить чем сер
ва. Ну пока досвиданя
передавайте привет
Дяде Васе Тете Дусе
Тавдыну Зоси Марусе
и общем всем знако
мым жаркого поцеал
ую руку ваш сын
Федосенко Федор

Postkarte
mit Antwortkarte

Zurück

Украина

~~Сумы Сумской обл~~

~~Роменско весна 104~~

~~Федосенко Василий~~

Ab

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Письмо пущено 24/VII 43г Здравствуйте
дорогие родители Мама Папа
В первых строках моего письма
я вам сообщаю что я жив
здоров чего и [redacted] желаю. Мама
я получил ваше письмо за
второе время обадовался. Мама
вы пишите что отмедля вы пи-
сем не получаете я их и не пи-
шу потому что я сперва вам написал
открыток 30 от вас не получил чего
за почему не знаю. Мама вы пиш
те что хотели выслать мне посылку
не надо не надо и беспокоитеся
за меня я и тут работаю. Мама
Мама теперь я опишу свою жиз
нь моя мало неважная работаю
на фабрике по ремонту мартировских
печей работа очень тяжолая возю
тачками кирпич лучше чем работа
поз же. Мама проработал я тут уже
уже один месяц а все так же
провожу тут все одни долго чес-
ть скитуя Алик я записи скучил
уже мне хочется увидатьеся с вами
но не верно скоро не приедетеся. Дол
пишите ли скоро я приеду в отпуск
откуда же мне тот отпуск будет

87

Absender: .....

.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

.....

Straße, Hausnummer; Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Herrn - Frau - Fräulein

Peologenko Fedom

Rheinhausen

Friedrich-Alfred-Straße 182

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Lagerführung **Kontr.-Nr.** 1503

Absender: Пишіть погаще пісьм
Надавець:
Отправитель: то нам будь все
ньо як пишеш
і зі ольхо
нашу звісті
Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Грошей у нас стіки нема
того зайк купить осний
хіба картошки
Зовсім плохо нічого
нітому гали і наверно
і нипомучим поки до
рвем своє шановоге
ну етем до свіданя
обставсь всі і здо
жеду отвєта
Пелепей Пелаг

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами:
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами:

KÖNIGSAUE
a
28.8.43
CHERSON
Ubersee
6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Пелепей Марусі
in: Сергіївна.
куди:
куда:
Straße: Андріївка.
Вулаця:
Улица:
Kreis: Гемінський
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Сумська
Область:
Arbeitsamt: Україна
Уряд праці:
Бюро труда: Ost

25/VIII-43 р.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Добрий день моя Дружина Маруся Сергієвна
Перш завсе повідомляю що я жив і здоров
а так же і потько твій Сінок і передаю ярко
й свій мужеский привіт і всім рідним
і знакомим получили ми Марусі посилки
закотіфе дуже дякую але дяка
більше будеш якщо шлеш табаку
раз на тиждень бо тут табаку
дуже скупо за три місяці получи
ли 200 грам табаку а як прийдеться
купить то за 100 грам платиш шіста
марок хоча це ти постарайся
хочби листів як шлеш зробленого
табаку після ми получаєм от своїх
бурак пошли осуска

89

Absender:
Надавець:
Отправитель: Ziegelei Konigsaul
Ивег Aseschleben.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Telepeй Pawel

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Область Запорожье Kreis
Надавець: Nulai-Pole dorf
Отправитель: Werhachka

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Zahlmeisterei Falkenburg (Pom)

Добрий день чи вечір тато і мамо і сестричка Нура і брат петя перш чим писать вам открытку свій далекий одинок привіт мамо від свого сынка Мити повідомляю що я получив від вас 3 открытки і получив посилочок пряничків я получив від вас 3 открытку ви писали за неці день доїхали Хд.

245

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латиньскими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

FALKENBURG (POM) 17.9.43 DEUTSCHES REICH 6 6

An, Кому: Pentscheu Dmitro

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулаця: Warhachka
Улица:
Kreis:
Повіт: Nulai-Pole.
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Запорожье
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Запорожье

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

і ви писали впосилі 10 посилок щоб я написав скіки я одержав
я одержав вам ізвісно 9 посилочок пр. 9 значків і 2 посил. Ягід
що ви пишете що дома все впорядку Корова на місці і ще
пишете що Наташа робе на залізній дорозі і пишете що
Валя в польщі пишете що її їсти дають хорошо пишете
що вона і ще одна чужа дівчина пишете коли ти синок прислав
листа такми були дуже раді ізразу пишете Міні відповідь
і ви пишете щоб я коли можна писав побільше ви написали
Міні Наташин адрес і Валін адрес і написав зразу ж втой день
Наташі і Валі Якнолочу я отіх ответ так напишу я вам і
написав я в равнопіля 2 открытки до дядька Федора на м дають
2 рази супу утрам і вечері хліба 500 гр і ви писали чі є вам виходні
сет. униділо ходим вероднивопить получив я за 3 місяці 90 мар.
і ще здому усі цілі Мамо Міняли добровольці ботинки на табак 3 кг
табаку за ботинки і Міняли Жекети 2 круш. жекет для роботи

91

Absender:
Надавець:
Отправитель: Gebiet Saporoshe
Kreis Kulai-Poledorf
Werwitarowka

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Denzschew Dmitro Iw.
Bahnmeisterei
Falkenburg (Pom)
Ort: Deutschland.
Lager- oder Firmen-Stempel

Absender: Pereboarucha
Надавець:
Отправитель: Boris 619.

Ostarbeiter - Lager
Köln am Rhein
Scharfenwall 109

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ab

Здравствуй Шура !!!
Передаю тебе свой пламенный привет с крепким пожатием твоей правой руки и пожелание на лучшее будущее! Также привет всем твоим родителям. А особенно твоему мутеу Ясиш бывшему моему другу.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами
Ukraine

An, Кому: Witawnoha Schura

in:
куди: dorf Halaiwez
куда:
Straße: —
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Sinöioka
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumy.
Область:
Arbeitsamt: —
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

и желаю Вам вместе много счастья, здоровя и
многих лет мирной между собой жизни.
Живите и наслаждайтесь плодами жизни.
Плохо, что я не имел возможности выпить рюмку
за Ваше здоровя там. Но ничего, я выпил здесь.
От Будниковой Марусы я уже получил 2 письма.
Также получил от Ляпуши Фаддиона. Мне сейчас
живется очень хорошо. Хочу жить каждый день.
Работаю так, как и работал. Получаю сейчас в месяц 60 м.
Всем обеспечен. Только плохо что от Витьки я уже
3 м-ца не получаю писем. Почему - незнаю. Передавай
привет от меня моим родным. Также привет всем
ребятам и девушкам. С этим до скорого свиданья!
Твой дядя и друг. Боря. 28/IV-1943 г. Борис

Absender: Perewarucha
Надавець:
Отправитель: Boris .H.9.

Ostarbeiter - Lager
Köln am Rhein
Ostbacherwall 100

Ab

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

1943г. 5 августа.

Здравствуйте родители!
Сообщаю Вам о, том, что
я пока жив здоров чего
и Вам желаю. Открытку
получил 31/VII. 2/VIII. 1943г.
за которую благодарен.
Я в настоящее время живу
превосходно. ни обчем не бес-
покоюсь, ничем не нуждаюсь.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами
Украина

94

An, Кому: Perewarucha Peter

in:
куди: dorf Halaiwez
куда:
Straße: —
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Sinowka
Район:
Dienstpost-amt oder Gebiet: Simmy.
Область:
Arbeitsamt: —
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

От Ваши я получил письмо он сейчас в том же городе но живет много лучше. Работает в лаборатории. Там где он был все разбомблено и все погибло он успел только выхватить чемодан. и вот гадин. Но тогда он работал 12 часов на тяжелой работе под строгим режимом полиции а сейчас он ходит свободно как и мы и работа лучше хорошая. Его новый адрес я пишу на этой открытке и Вы ответ пошлите ему. Я получил 2 открыт. от Улины Ивановной. Они в чехословакии.

№2412. Ostarbeiterinnen Lager Przyniety O/S.

Привет от меня всей молодежи которая еще дома. Вышлите документ о том, что я нахожусь в комнате и в карт.

С этим до свидания! Федя. 5/XII.40г. Федя

95

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Perewarucha Witaliy
städt Krankenanstetten

Ort: Wuppertal-Barmen.
Lager- oder Firmen-Stempel

96

Absender:

Dienstgrad: Pererwersa Ihnat

Vor- und Zuname: Kiew-Ukraine R.K.U.

Feldpostnummer: Werkdienst 1 H.P.3.

Postfach 12

(Bezeichnung der Truppenteile verboten. Als Dienstgrad nicht Schütze, Pionier, Flieger usw. angeben, sondern nur Soldat, Gefreiter, Leutnant usw.)

„Was die Front opfert, das kann überhaupt durch nichts vergolten werden Aber auch das, was die Heimat opfert, muß vor der Geschichte dereinst bestehen können."

(Der Führer am 3. 10. 1941)

Feldpost

Kiew 15

F-D

6 6 DEUTSCHES REICH

An Durch Werkdienst

Diesa Post

Zurück

Elnikowa Warwara

Dorf r. Suzri

Lisopilnij tupik № 7

in

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

(10. 41)

Fp 50 Din A 6

Писмо от извещава вашево
свойки Игната Яков.
Отвечаям вас вазваги Л.
Затеи пиидало всичу вашему
сиемейству поздравеу Я
пожывало вкиивя работаи
Наобувнои фаб-ки пиидавам пивет
мой теня Ж. Л. и моим детским
стам досвиданиеу пишы ответ
поскорей 4/8-43 Недвезуг

Absender: Nina Perevizyuk
Wallbach b/Idstein
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
c/Baumgs.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

5/VII, 43 р

Добрий день мої дорогі
родителі мої мама,
бабушка, брат Ваня
і сестра Анастасія.
Я доїхала на місто
благополучно живу
у хазяїна работаю
з одним французи
работа мені не тяж-
ка, дою корів
роблю на полі
в вся що кажуть

Postkarte

97

Wallbach
über Idstein (Taunus)

IDSTEIN (TAUNUS)
5.7.1943

6 6
DEUTSCHES REICH

Ukraine.
Перевизник Анна
Bm. Perevizyuk N
Dorf. Kamjane
Камянное
Kreis. Lebedynskyj
Лебединского р-на
Bezirk. Sumska.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

їхали ми дві неділі а сама тут
із наших дівчат хлопців у конотопі
одрізнили а нас у германії розріз-
нили я живу у сем, село таке
як у нас черниськино невалике
у мене по сусідсьні є дівчина із
полтавської області а більш нема
самі польскі хлопці і дівчата
вони балакають по нашому как
що ми живемо як рідні сестри
так брати із ними гуляють ходить
у германії коло мого двора. нас розбили
я попала у 3 катигорії
цапова і у 3 катигорію і галька
трбох і улька корчачева ми у
на заводи 1 катигорія і 2 катигорія
у 3 катигорію а треть по хозяїнах
на легчу роботу. я тільки
приїхала так мені казачка пода-
рила трое платтів кохту, чоревик
і чулки, і дві сорочки, їм я те що
і вони 5 раз на день їмо дома я
того не їла що тут. тепер мені
нарищіт чи дома галька аксенова
із турайівки чи дома. галька Борисе
нкова грицютина марфа вони утек-
ли із польщі. чи не забрали дівчат
і хлопців ще. передавайте привет
марусі дуб. марусі хвершал, галі гор
марусі стиф. галі Ем. і галі підгайці
і більш нікому із дівчат не журіться
мені харашо

Absender: Pechoroda
Надавець:
Отправитель: Olga.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe 7/VIII-43 р.

Добрий день моя рідна мама
і сестричка Галя і всі інші
родичі і сусіди. По-перших строк
ких желаю вам всього найкрас.
Доїхали ми благополучно.
Комісія була в Перемишлі і
Найлунсторі така, як і в Лед.
Знаходжуся я в г. Кільпло
протоки
Балтійського моря. Живу пока
нічого. Спочатку по приїзду, 19 число

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

KIEL 1 W
09.8.43.-15
6
DEUTSCHES REICH

An Кому: Pechoroda Chiwka.

in:
куди: Ukraina
куда:
Straße:
Вулаця: Bechechki.
Улица:
Kreis:
Повіт: Lebedynski
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumy
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці: Lebedynka
Бюро труда:

тиждень не робили нічого, а потім кирпич передавали і пісок возили.
В числе стали пока на кухню. ~~кирп~~ Видали нам башмаки, по 500гр
хліба дають і 7ч. утра кофе, обід і вечеря во привычка.
Живемо ми, як на масляну. Робимо і в неділю до 1часу,
так само і в суботу. Не писали тому довго, що не було открытки. Знаходилося всі дівчата і тоти Пріськи разом. Дома
і Маруся роблять на кухні при лагері, а ми в чотирьох за
9км. їздимо пароходом, а в неділю трамваєм. В нашій
комнаті знаходятся дівчата з Дремлючів, і Їценок, і Горбарів.
В нашому лагері є хлопці з Межирича, а в іншому Основиних
родич з Межирича. Робимо з 7ч. до 5ч. робота не постажна, ще.
Дуже вже скучила за Вами і за Боженками. Мало пришлем адреса дівчат. Інтересно знати чи дома Галя і всі мої
дівчата. Передавайте привет всім рідним, дівчатам і сусідом.
Після досвідання, желаю всього хорошого, пишіть письмо скорей.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіи виразно і тілки на лініях! Пишіи ясно и только на линиях!

99

Absender:
Надавець:
Отправитель: Perehorodna Ulimxa
Dorf Berelchki
rajon Lebedin Gebiet
Sumy Ukraina.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Perehorodna Olga.

Gemeinschaftslager
des Reichsministers für Bewaffnung und Munition
Wellingdorf IV
Kiel-Ellerbek
Wehdenweg
Telefon 14258

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Postkarte

Absender: Podusterda Zeitharrel

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt: Wildshut Wy

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ukraina

Gebiets: Sumsk

Stadt: Konotop

St: Soborinaja N44

Paridireeva

Katerina

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Geöffnet

Durchschrift

Abschrift

Druck

Schreibe nur eine Zeile

Ich bin gesund. Ich habe zu arbeiten
Zot Weiteres Kann Zu Hause
Mutter und Jolanka sind
gesund und arbeiten, alles
wie früher nur Vater ist
Lehrer, wurde verhaftet
gefangen. Wie geht es euch
schreibt mir alles
genau wo arbeitet Hans
Franz Franzi ist in Deutschland
arbeitet Postarbeiter
Schreibt bald
Küsse euch
Eure Tochter

7/8-43г. Здравствуй дорогой Стасик, Катя, Иночка! Свяс
Свят! Я вашы открытки получила, ту откры
которую ты послал 11/VI-43г. получила 29го. Моя
а др. что писал 3/VI-43г. п. 2 Августа. Очень
тебе Стасик благодару что ты меня не задо=
вал меня очень радесно что ты пишеш
Мое село называеться Вислдсхут Австрия. Ты
спрашуеш прогород огород засеяли 40 соток я вам
писала уже что посеяли только горе, что
нас нету мами самой тяжело обрабо=
товать какбы небыло, а уже сиви немае
руки болять бедные наши батьки настарост
прийшлось жить без детей это очень тяжке
во переживать матеры на отцу. Стасик ти=
шу тебе какое в дома хазяйство Пятнуця
Тека 4 курыци и 10 цыпляти и Мацка мамы
кая. Ответа ищо нету домой как получу то
напишу вам вскорости. Оля тебе кепа
шлет уже 7 месяцев. Стасик дорогой мой
я тебя прошу сиди в дома та нянчи детей
слушай меня. Катика очень тебя прошу
пришлите мне фотокарточки детак я не

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

101

An

Bodusland Zeithmel

Ostarbeiterin

Wildshut N4

Oberdonau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель: Ferederij Marij
Gr. Meseldorf 19
Niederdonau Oberr

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Пишу лист, (нічо)
доброго здоровля Мій
родний отамон Ферер
Спрашую свойо листи
сообщ що я жива і
здорова. шлю і вам
Кланяю коли я
живу пуся хрестно
я я кланяю у
Хазяина ну Мемки
і дзяда Вера

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду пишати
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому: Ferederij

in:
куди: ~~Nikolai~~
куда:
Straße:
Вулаця: Nikolaiska
Улица:
Kreis:
Повіт: Ulganowka
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: ~~Sumi~~
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

6 6
DEUTSCHES REICH
GROSS MESELDORF

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Коля я взяли зовсім він від
мене тк. доменки їзди часто коли
дядьки бува а коли і приїдуть ну мої
хлопці його шамотають за бідну
дитину коля скільки я плачу
жалю ну із дому виголомчила
його листа підписану чого у нас
ся і на других давнести підписувала
коля поки мені як мої частуни
позиваючи чідома їхні чоловіки
і чі нужа дома Вопшем обрамок
опали без стим досвідчя оставмо
ставойм сином Нині передаваю
всім сестрам привет і тисячу
поцілуєм семейсьвуі зі скоромим

103

Absender: Fredzij Nikolai
Надавець: Kreis Ulanowka
Отправитель: dorf Nikolainka

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Fredzij
Marij Fr. Meisldorf
Nr 9 Niederdunu
Ostmark

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

104

Absender: Panko Peredera

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt: Czünhof Niderspeine

Kr. Glap.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

открытка пущена 12/X 43 р.

від вашого сина Переде-
ра Павла Н. своїм роди-
ним нашим і малим і
также усім остальним
добрий день мій родитель
передаю я. вам усім
поклонну і сообщаю що
я пока жиби і здорови
тоже і вам желаю.
Мы получили я принял
13 Мая письмо ответу
не всякого не получив

Nach Fliegerangriffen
keine Privatgespräche
Ferngespräche, die
luftschutzwichtige Gespräche
durchkommen!

Postkarte

Ukraina.

Naum Peredera.

Lumij

Kreis Krolewetz

dorf Bujdolowo.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я роботаю на фарми кого. коров із двома німцями.
Я сам 13 м. годую. угождаю і дою. робота тяжка
ну зато утепли їсти зрази на день суп. получаю 20
марок. устаю у 4. ч. а лягаю у 8. виходного нема.
ну нечово жить харашо тільки плохо що я із
кучів без домашніх кормов. Мої родителі
пропишіть як вам живецця чи їсти є шо. чи усі
дома. чи із хозяйства є шо. чи хороши урожаи
на городі. то прошу вас пропишіть мині які
у вас новосці чи таки як були чи другий як
у вас уборошна тут уже убрали усе тільки
картошки да бурака ні. тут осінь холодно
спасіба вам що заставили узять шапку
недалеко одмене прочтив Николай і свидання
ну пока досвиданія пишіт ответ. передавай
те поклону Федосу і Гаські і усім суседам.
привіт.

105

Absender: Perez Olga
Deutschland
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Yem Einsatzstab lager
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
„Fleute" Wuppertal
Yander feld in der
Fleute 143a

Nach Luftangriffen

keine Privatgespräche
am Fernsprecher! Du gefährdest sonst
luftschutzwichtige Gespräche!

Postkarte

Perez Iwan

Ukraine Gebit, Saporoschje
Beziesk: Orieniw: Dort
malaja Tokmarschka.
Kolgosp N11.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здраствуйте мої дорогі родітелі. Таточко
мамочка братічок Васічка й сестричка Паша й ма
ненький братічок Ванічка передаю вам свій скучна
далекий привет. Мамочка я на вас дуже обижа
юся всі девочки получають посилки а ви навер
но забули про мене чі вам жалько 250гр. ч
я вам уже не нужна. тут за табак можна
достать все по 12марок 1стакан. дівчата полу
чають ягоди все, а тіки одну посилку таба
ку так обідно, що всі їдять а я тіки дивлю
ся мамочко прошю не забувайте мене, бо як
получила табак так слізьми облила в'нас з
товажачки не получають Вера сфта я чистів
в нас нікого немає. Таточко я січас живу по
старому достала собі матерії на 4 кофти
й на юбку. Маруся К. получила 8 посилок
мамочко я дуже плачу скочаю за вейма а
найдужче за ванькою мамочко напишіть
свією рукою, а то вам Паша пише, що вре
мня немає скільки родичів ніхто не пише
мамочко трудно жить в далекому краю
нікому свого горечка розказать досвідання
ваша дочка сестричко Паша я тебе не забуду николе 25/

106

Absender: Perez Iwan
Ukraine Gebiet
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Saporoschje
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Bezirk: Oriehiw Dorf
Malaja-Tokmatschka
Kolgosp № 11.

Nach Fliegerangriffen
Privatgespräche
am Fernsprecher **unterlassen!**

Postkarte

Perez Olga
Deutschland.
Gemeinschaftslager
„Fleute" Wuppertal
Langerfeld in der
Fleute 143 a.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Kunscha Anna

Deutschland Gemeinschaftslager „Fleite" Wüppertal Landerfeld In der Fleite 143?

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

открытка пущено 26/VIII-42

Здрастуйте мої дорі
і любі мои родітелі Мишко
сестричка Дуня і плиніщ
Маня і моя маленька Розо
Дусічка якд ви за мене
дві жені поцілувати 1000 раз
Мії дорогі родітелі
передаю я вам свій далека
скучний привет з далекого
краю. Бажаю я вам Мишко
всього найкращого вашій
Україносс
Лизьні

Nach Fliegerangriffen

Privatgespräche
am Fernsprecher **unterlassen!**

Postkarte

WUPPERTAL
27.8.43. 6-7
LANDERFELD

Konowalenko
Michail.

Ukraine
Debit Saporoschja Bezieck
Orichiw-Dorf Malaja
Jokmatschka Kolgosp № 11

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Мишка сьогодні з ~~в~~ вівторок 24/III-43 р. получила
я Мишка од вас дві посилки одну ягодів а другу
насіння я Мишка ~~дне~~ сідла із Маню ~~і~~ ла Молоко
коли дівчата прийшли і кажуть Галю тобі дві
посилки то я ~~з~~ радости начала зараз плакать
а коли получила посилочки та розрізала то
за дрібними слізьми небачила нічого Мишочка
дуже дуже благадарю що ти мене Мишка незабудь
Мишка а Сестрічка Даша і братік Сідір. то
мабуть забули мене що я від їх неполучила ні
одної посилки а од тебе Мишка получила всього
посилочок дві пшона дві печенія одну табаку одну.
ягід одну насіння дуже дуже Мишочка за посилки
іще раз благадарю. Мишка работаю я там дей
робила токарем Мишка ~~що~~ нас у лагері поки по
краще водять ~~що~~ нас в лагер молоко. Мишка
неосінсайся що так довго неписала открітік,
а чого ви я думаю і самі догадаєтесь чого.
Мишка і Сестричко незабувайте мене а я вас
незабуду ніколи Мишка привет Кривуляк
Стрижак. Важинка. Малахатка. і всім. друзя
Мишка я собі купила ложинки за 20 карок. Мишка
незнаю як із цім откр. доставаться що ~~раз~~ зараз пишу я
а попаде до вас досвідом хочу ~~не~~ Галя. ~~ет~~

107

Absender:
Надавець:
Отправитель: Wien X/75
Lagerstrasse 61.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe:

Лист надійшов 13/X-43 р.

Добрий день моя дорогая
мамочка й сестра:
Марусе кори за все
повідомляю що я поки
жива й здорова чого
і вам желаю. Нас
переводи вже Відню
в лагері роблю на
дому 250 гр. жлба

Postkarte
~~mit Antwort~~

Назва області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами:
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами: Ukraine

An, Кому: Perkowa Anna

in:
куди: Dorf Ribotin
куда:

Straße:
Вулаця: Ochturska
Улица:

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Sumska

Arbeitsamt:
Уряд праці: Ochtur
Бюро труда:

6 6
DEUTSCHES REICH
WIEN 3
15.9.43

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

на день Мамочко я вже послала вам восьму
открітку незнаю чи получили як получите
то хоть одну напішіть нежуріться не плаче
те бо журба до добра не довод а глядіть
себе напішіть чи од Варки пісьма получае
вишліть мені її адрес як ви з жнивами
чи кінчили чи жнуть вам дали
Мамо не журіться балакають що скоро
додому вернемся нам вже ботінки
видали на деревяном ходу Передаю
привіт Мамі сестрі Мані, Наташі, Дуні,
племінниці Ніни, Вані, Вови, Васі, Шурі,
всем дівчатам, Марфуші, Тані, Дусі
Мані ну йсе досвідання ваша дочка Шура

108

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Perkowa Schwa
Wien X/75 Laerstrass
61.

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

109

Absender: Maria Pesigolowiz
Надавець:
Отправитель

Breslau-Land Burgweide. Lazarett. Durchgangslager.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області та бюро праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

6 6
BURGWEIDE
20
DEUTSCHES REICH
über

An, Кому: Dmitro Pesigolowez

in:
куди:
куда:
Straße: strase. Leontowitscha №5
Вулаця:
Улица:
Kreis: Romenski
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumska
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Ukraina.

лист перший 19/VIII/43

Добрий день ілі час что вы делаете там сі де бросай дело і друзі і читай листочка мого вы усе почитаете і усе узнаете яка моя жиз у чужой стороні а тепер розпішім пирідат вам свій скучаючій привіт іванна

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і лінійки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

лат вам хороших успіхів у вашой жизні
і я вам опишу просвого пред мой пред неса-
жно я пока знахожуся у лазорені у бреславі
пожаліет мене лічат а думішенезрано може
наработу а може і дасому но неізвесно де буду
де буду то тадї напишу а зараз нічого незнаю
маточка моя рідненька якбити знала яке
я завами скучила я уже неможу далїй жит
маточка хотяби я а у вас почула хот одно
совечко і тобмені полехшало і хотя би знала
як ви там поживаєте і яке у вас там казайте
а то ви мені і не пишете я а у вас получила
одну открітку і трое пісем то я була дуже
рада що я почула правде писані 7/VII-47 р. 5/VII-47 р.
1/VII 47 р. маточка нежурися незамного мінїпока
і нехорошо і неплого пока до свідання цїлую вас всех
і пишіт мені ответ і пиші як ваше здоровячко
як маточка і папочка іванічка і лізочка і галочка доб

110

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию.

An, Кому: Maria Pesikolowez.
Breslau-Land

Ort: Burgweide
Lager- oder Firmen-Stempel

Lazaret
Durchgangslager.